

«СУДОЧИНСТВО» В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ СХОДУ УКРАЇНИ

**(аналітичний огляд ситуації на тимчасово
окупованому Донбасі
у 2014–2018 роках)**

Дослідження здійснено за фінансової підтримки Європейського Союзу в межах проекту Центру політико-правових реформ «Посилення ролі громадянського суспільства у забезпеченні демократичних реформ і якості державної влади».

Зміст цього дослідження є предметом відповідальності Центру політико-правових реформ і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

Смалюк Р. В. «Судочинство» в окремих районах сходу України (аналітичний огляд ситуації на тимчасово окупованому Донбасі у 2014-2018 роках). – К.: 2019. – 66 с.

Автор: Роман Смалюк

Науковий редактор: Роман Куйбіда

Літературне редагування: Мар'яна Добоні

В оформленні обкладинки використано зображення з Вікіпедії.

Жодне твердження/висновок, наведені в цій публікації, не повинні сприйматися як такі, що свідчать про визнання легальності та/або легітимності суб'єктів, створених на тимчасово окупованих територіях незаконними збройними формуваннями самопроголошених т.зв. «Д/ЛНР». Використання термінів «суд», «судова система», «судочинство», «суддя», «розгляд справи» в контексті діяльності таких суб'єктів має тільки наукову мету та не свідчить про те, що на тимчасово окупованих територіях збройними формуваннями забезпечується здійснення правосуддя.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. «Судочинство» на тимчасово окупованій території Донецької області.....	5
1.1. Історія створення «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ДНР»	5
1.2. «Суди» і «судді» самопроголошеної т.зв. «ДНР».....	8
1.3. Порядок здійснення «судочинства» на тимчасово окупованих територіях Донецької області.....	13
Здійснення цивільного «судочинства»	13
Здійснення кримінального «судочинства»	16
Здійснення арбітражного «судочинства».....	21
Здійснення «судочинства» в справах про притягнення до адміністративної відповідальності	22
II. «Судочинство» на тимчасово окупованій території Луганської області	27
2.1. Історія створення «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ЛНР».....	27
2.2. «Суди» і «судді» самопроголошеної т.зв. «ЛНР».....	30
2.3. Порядок здійснення «судочинства» на тимчасово окупованих територіях Луганської області.....	34
III. Проблеми реінтеграції тимчасово окупованих території у зв'язку з існуванням «судової системи» на них.....	40
IV. Висновки	45
Додаток 1	48
Додаток 2	51
Додаток 3.....	52
Додаток 4	53
Додаток 5	59
Додаток 6	61

ВСТУП

У зв'язку з окупацією окремих районів Донецької та Луганської областей у 2014 році було припинене функціонування української судової системи на них. Уже 12.08.2014 Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції»¹. Цей закон уповноважив голів вищих судів визначити територіальну підсудність судових справ, що підсудні судам, які перебувають на тимчасово окупованій території.

02.09.2014 голови трьох вищих судів змінили територіальну підсудність 58 судів², які перебували на тимчасово окупованій території або в районі проведення бойових дій, й уповноважили передати справи з цих судів до відповідних судів на території, контрольованій Україною. На практиці передання таких справ з більшості судів не відбулося, оскільки транспорт, який їх вивозив, був зупинений на блок-постах бойовиків самопроголошених так званих «Донецької» та «Луганської народних республік», а справи – вилучені.

12.11.2014 Президент України П. Порошенко своїми указами³ змінив місце розташування семи найбільших судів (місцевих господарських й адміністративних, апеляційних судів), перенісши їх на контрольовану українською владою територію. У листопаді 2014 року, після звільнення з-під окупації окремих районних центрів, свою роботу відновили декілька районних судів.

У 2016–2017 роках група експертів дослідила спроможність судової системи забезпечувати правосуддя в умовах збройного конфлікту на Сході України⁴. Автори дослідження виявили та вивчили проблеми, з якими зіткнулася українська система правосуддя через збройну агресію Російської Федерації на Донбасі.

Водночас на територіях, які наразі не підконтрольні українському уряду, керівники самопроголошених так званих «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки» здійснюють спроби сформувати власну «судову систему».

Мета роботи – шляхом дослідження створених на тимчасово окупованих територіях «судових систем», отримати вихідні дані необхідні для розроблення механізмів швидкого, повного та ефективного відновлення правосуддя після деокупації окремих районів Донецької та Луганської областей.

¹ Закон України від 12.08.2014 №1632-VII «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1632-18>.

² Розпорядження Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 02.09.2014 №2710/38-14 «Про визначення територіальної підсудності справ» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2710740-14> розпорядження Голови Вищого господарського суду України від 02.09.2014 №28-р «Про зміну територіальної підсудності господарських справ» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/vr028600-14>; розпорядження Голови Вищого адміністративного суду України від 02.09.2014 №193 «Про забезпечення розгляду адміністративних справ, підсудних адміністративним судам, розташованим у районі проведення антитерористичної операції» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0193760-14>.

³ Указ Президента України від 12.11.2014 №866/2014 «Про внесення змін до мережі адміністративних судів України» // <http://www.president.gov.ua/documents/8662014-17991>; указ Президента України від 12.11.2014 №868/2014 «Про внесення змін до мережі господарських судів України» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/868/2014>.

⁴ Правосуддя на Сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації // <http://pravo.org.ua/img/books/files/1531224249pravosuddia.pdf>.

I. «СУДОЧИНСТВО» НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИЙ ТЕРИТОРІЇ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ «СУДОВОЇ СИСТЕМИ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ДНР»

1. Після окупації окремих районів Донецької області та проголошення так званої «Донецької народної республіки» (далі – т.зв. «ДНР») розпочалася робота, спрямована на створення системи управління цими територіями, зокрема і формування «судової системи».

Першим кроком до цього стало ухвалення 14.05.2014 «Конституції» т.зв. «ДНР»⁵, яка гарантувала право на судовий захист кожній особі та передбачила створення «судової системи».

2. Незважаючи на проголошення в «Конституції» т.зв. «ДНР» права на життя та судовий розгляд, у червні 2014 року Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини повідомляло про випадки «summary executions» (страта без суду і слідства), здійснені представниками самопроголошеної т.зв. «ДНР». Зокрема, 18.05.2014 поблизу м. Слов'янськ було страчено фермера, якого підозрювали у наданні їжі українським військовим. При цьому, за показаннями свідків, йому зачитали «вирок» іменем самопроголошеної т.зв. «ДНР».

Цього ж місяця за наказом І. Стрелкова (на той момент – «міністр оборони» т.зв. «ДНР») було страчено двох керівників незаконних збройних формувань, які підозрювалися в пограбуваннях та викраденнях людей. Цей «наказ» був поширений на вулицях міста та містив посилання на декрет президії Верховної ради СРСР від 22.06.1941⁶.

Про випадки позасудових страт і свавільного позбавлення волі, які здійснювалися незаконними збройними формуваннями, повідомлялося і в доповідях Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини за періоди 16.02–15.05.2015 (п. 30-33)⁷, 16.05–15.08.2015 (п. 44, 47)⁸, 16.08–15.11.2015 (п. 35, 36)⁹, 16.11.2015–15.02.2016 (п. 57)¹⁰.

⁵ «Конституция» т.н. «ДНР» от 14.05.2014 года // <https://dnrsovet.su/konstitutsiya/>.

⁶ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: Report on the human rights situation in Ukraine. 15 June 2014 // <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/HRMMUReport15June2014.pdf>. Para. 210.

⁷ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: Report on the human rights situation in Ukraine. 16 February to 15 May 2015 // <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/10thOHCHRreportUkraine.pdf>.

⁸ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: Report on the human rights situation in Ukraine. 16 May to 15 August 2015 // <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/11thOHCHRreportUkraine.pdf>.

3. 17.08.2014 постановою «Ради міністрів» т.зв. «ДНР» №27-1¹¹ було затверджено положення про «військові суди», яке передбачало створення «військово-польових судів» у «гарнізонах», «військових частинах», «з'єднаннях» і «об'єднаннях» у кількості не менше 5 «суддів» як «судів першої інстанції». Також мав бути створений «Військовий трибунал» т.зв. «ДНР» як «апеляційний суд».

«Судді» мали призначатися «головою Ради міністрів» т.зв. «ДНР» за поданням «голови Військового трибуналу» т.зв. «ДНР». Їх статус був незрозумілий, оскільки в п. 3 положення вказано, що «судді» у своїй діяльності зі здійснення «правосуддя» незалежні від військового командування і підкоряються тільки закону, а вже в п. 6 визначено, що «судді» підконтрольні і підзвітні «голови Військового трибуналу» т.зв. «ДНР», який був наділений правом тимчасово відсторонювати їх.

Юрисдикція «військових судів» мала поширюватися на справи про невиконання наказів «військової влади», убивства, державну зраду, шпигунство, диверсії, мародерство, грабежі та ін. Також вони мали розглядати справи про злочини, вчинені «військовослужбовцями», і залежно від посади обвинуваченого справа повинна була розглядатися «військово-польовим судом» (щодо осіб, які обіймають посади до «командира роти» включно) або «Військовим трибуналом» т.зв. «ДНР».

Розгляд справ мав здійснюватися у «військово-польовому суді» одним «суддею» та двома «народними засідателями», які призначалися «командиром» з числа «військовослужбовців», а у «Військовому трибуналі» т.зв. «ДНР» – у складі трьох «суддів». Справа могла бути розглянута після спливу 24 годин з моменту вручення обвинувального висновку.

Відомості про створення та функціонування цих «судів» у відкритому доступі не виявлені.

4. Створення «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ДНР» розпочалося 22.10.2014, коли «Рада міністрів» т.зв. «ДНР» ухвалила постанову №40-1¹², яка визначила, що «судова система» складається з «Верховного суду», «Арбітражного суду» т.зв. «ДНР», міських і районних «судів загальної юрисдикції» та «військових судів». Цей документ нібито заборонив діяльність судових органів України на тимчасово окупованій незаконними збройними формуваннями території.

Цього ж дня була ухвалена постанова №40-2¹³, якою затверджено тимчасове положення про «судову систему». Це положення визначило принципи здійснення «судочинства», вимоги до «суддів» та загальні засади функціонування «судової системи», а також передбачило

⁹ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: Report on the human rights situation in Ukraine. 16 August to 15 November 2015 // <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/12thOHCHRreportUkraine.pdf>.

¹⁰ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 листопада 2015 р. – 15 лютого 2016 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine_13th_HRMMU_Report_3March2016_Ukrainian.pdf.

¹¹ Постановление от 17.08.2014 №27-1 «Об утверждении «Положения о Военных Судах Донецкой Народной Республики» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-ob-utverzhenii-2>.

¹² Постановление от 22.10.2014 №40-1 «О создании судебной системы» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/p>.

¹³ Постановление от 22.10.2014 №40-2 «О судебной системе» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-sudebnoy-sisteme-ot>.

створення 55 «судів загальної юрисдикції», частину з яких – на територіях, де на той момент уже був відновлений контроль української влади.

Функціонування системи «апеляційних судів» не було передбачене. Як зазначив на той момент «голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» Е. Якубовський: *«Апеляційний порядок розгляду справ у нас відсутній. Його утримання надміру дороге і слабо себе виправдовує»*¹⁴.

Постановою було визначено, що призначення всіх «суддів» є виключною прерогативою «голови» самопроголошеної т.зв. «ДНР», а «голову Верховного суду» т.зв. «ДНР» було наділено правом проводити реорганізацію і створювати на базі існуючих «судів» нові районні, міські, міжрайонні «суди загальної юрисдикції», а також призначати «голів судів».

У період з 01.12.2014 по 21.04.2015 наказами «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР» було створено 15 «судів загальної юрисдикції» і 2 «спеціалізовані суди» – «Арбітражний суд» і «Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР»¹⁵. У такому вигляді «судова система» функціонує і досі.

«Суди» розпочали свою роботу в різні періоди, зокрема:

09.01.2015 розпочали роботу «Верховний суд», «Арбітражний суд» т.зв. «ДНР» та 9 «судів загальної юрисдикції» (т.зв. «Харцизький міжрайонний суд», «Ясинуватський районний суд», «Амвросіївський районний суд», «Єнакіївський міський суд», «Центрально-Міський міжрайонний суд м. Горлівка», «Центрально-Міський міжрайонний суд м. Макіївка», «Будьонівський міжрайонний суд м. Донецьк», «Ворошиловський міжрайонний суд м. Донецьк», «Кіровський міжрайонний суд м. Донецьк»);

17.03.2016 – «Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР», т.зв. «Новоазовський районний суд», «Тельманівський районний суд», «Старобешівський районний суд», «Гірницький міжрайонний суд м. Макіївка»;

19.05.2017 – т.зв. «Докучаєвський» та «Дебальцевський» «міські суди».

5. 31.08.2018 було ухвалено закони «Про судову систему»¹⁶ (набув чинності з 01.01.2019) та «Про статус суддів»¹⁷.

Законом «Про судову систему» передбачено створення «Конституційного суду» т.зв. «ДНР» як судового органу конституційного контролю (наразі ці функції нібито має виконувати «Верховний суд» т.зв. «ДНР»). Повноваження, порядок створення та діяльності цього «суду» будуть визначені в окремому законі.

Також запроваджена триланкова «судова система» шляхом створення до 01.01.2022 «Апеляційного суду» т.зв. «ДНР», який буде переглядати рішення «Арбітражного суду», «Військового суду» т.зв. «ДНР», місцевих «судів». Протягом трьох місяців з дня набрання

¹⁴ Весы донбасского правосудия // <http://dnr-news.com/prensa/36339-vesy-donbasskogo-pravosudiya.html>.

¹⁵ Исторический формуляр. История становления и развития судебной системы Донецкой народной республики // <https://supcourt-dpr.su/istoricheskiy-formulyar>.

¹⁶ Закон от 31.08.2018 №241-ІНС «О судебной системе Донецкой народной республики» // <https://dnrsovet.su/zakonodatelnaya-devatelnost/prinyatye/zakony/zakon-donetskoj-narodnoj-respubliki-o-sudebnoj-sisteme-donetskoj-narodnoj-respubliki/>.

¹⁷ Закон от 31.08.2018 №242-ІНС «О статусе судей» // <https://dnrsovet.su/zakonodatelnaya-devatelnost/prinyatye/zakony/zakon-donetskoj-narodnoj-respubliki-o-statuse-sudej/>.

чинності цим законом з «суддів Верховного суду» т.зв. «ДНР» має бути створена «апеляційна палата», яка переглядатиме рішення «Верховного суду» т.зв. «ДНР» у справах, які ним розглядалися як «судом першої інстанції».

ВИСНОВОК

Керівництво самопроголошеної т.зв. «ДНР» вживає активні дії, спрямовані на формування повноцінної «судової системи» на тимчасово окупованих територіях Донецької області. Так, було створено та наразі функціонують «Верховний суд» т.зв. «ДНР», 15 «судів загальної юрисдикції» та 2 «спеціалізовані суди» – «Арбітражний суд» та «Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР». Також проголошено створення «Апеляційного суду» т.зв. «ДНР».

1.2. «СУДИ» І «СУДДІ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ДНР»

6. Станом на 31.12.2018 «судову систему» самопроголошеної т.зв. «ДНР» утворюють:

- **«Верховний суд» т.зв. «ДНР»** – найвищий «судовий орган», який одночасно є «судом першої інстанції», «касаційної» та «конституційним» «судом». Складається з:
 - «президії», до складу якої входять «голова», його «перший заступник» та «заступники голови-голови палат»;
 - трьох «палат» (у цивільних, кримінальних, арбітражних справах);
 - «Військового трибуналу» (на правах «палати»), з 28.12.2018 – «військова палата Верховного суду» т.зв. «ДНР»¹⁸.

«Суддями» призначено 25 осіб, з яких 19 – це особи, які здійснювали правосуддя в українських судах (детальніше в Додатку 1);

- **два «спеціалізовані суди»:**
 - ✓ **«Арбітражний суд» т.зв. «ДНР»** («суд першої інстанції» в арбітражних справах. Його рішення оскаржуються до «судової палати в арбітражних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР»). «Суддями» призначено 7 осіб, двоє з яких здійснювали правосуддя в Донецькому окружному адміністративному суді (детальніше в Додатку 2).
 - ✓ **«Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР»** («суд першої інстанції». Його рішення оскаржуються до «Військового трибуналу Верховного суду» т.зв. «ДНР»). «Суддями» призначено 5 осіб (детальніше в Додатку 3);
- **15 «судів загальної юрисдикції»,** які були створені наказами «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР»:

¹⁸ Приказ от 28.12.2018 №164-од // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/o-pereimenovanii-voennogo-tribunala-na-pravah-palaty-verhovnogo-suda-doneckoy>.

Назва «суду»	«Юрисдикція»	Кількість «суддів» ¹⁹
«Харцизький міжрайонний суд»	Харцизьк, Зугрес, Іловайськ, Сніжне, Торез, Шахтарськ, Шахтарський район	8
«Новоазовський районний суд»	Новоазовський район	2
«Ясинуватський районний суд»	Ясинувата і Ясинуватський район	3
«Амвросіївський районний суд»	Амвросіївський район	2
«Єнакіївський міський суд»	Єнакієво, Кіровське, Ждановка	4
«Докучаєвський міський суд»	Докучаєвськ	1
«Тельманівський районний суд»	Тельманівський район, Старомарівка	1
«Старобешівський районний суд»	Старобешівський район	2
«Центрально-міський міжрайонний суд м. Горлівка»	Калінінський, Микитівський, Центрально-міський райони	8
«Гірницький міжрайонний суд м. Макіївка»	Гірницький і Совецький райони	8
«Центрально-міський міжрайонний суд м. Макіївка»	Центрально-міський, Кіровський, Червоногвардійський райони	8
«Будьонівський міжрайонний суд м. Донецьк»	Будьонівський, Ленінський, Пролетарський райони м. Донецьк	12
«Ворошиловський міжрайонний суд м. Донецьк»	Ворошиловський, Київський, Калінінський райони м. Донецьк, Старомихайлівка, Александрівка, Луганське, Кременець, Сигнальне	10
«Кіровський міжрайонний суд м. Донецьк»	Кіровський, Куйбишевський, Петровський райони	10
«Дебальцевський міський суд»	Дебальцеве, Вуглегірськ	2
Усього :		81 особа

Детальніше про персональний склад зазначено в Додатку 4.

7. Усі «судді» були призначені указами «голови» самопроголошеної т.зв. «ДНР»²⁰. Незважаючи на те, що актами самопроголошеної т.зв. «ДНР», чинними на момент видання

¹⁹ Станом на 31.12.2018.

указів, строк повноважень «суддів» не визначався, вони всі призначалися строком на 3 роки, а після закінчення цього строку – ще на 3 роки. **Наділення повноваженнями на такий короткий строк може свідчити про важливість для керівників незаконних збройних формувань зберегти контроль за «суддями», яких вони призначають.**

8. Статтею 8 положення «Про судову систему» від 22.10.2014 було визначено²¹, що «суддями» «Верховного суду» т.зв. «ДНР» можуть бути призначені особи, які досягли 35 років, мають вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менше 10 років, у тому числі – не менше 5 років на посаді судді. «Суддями» інших «судів» можуть бути особи, які досягли 25 років, мають вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менше 5 років. Проте указом «голови» самопроголошеної т.зв. «ДНР» дія цих пунктів положення була призупинена з 13.10.2015²².

Перед призначенням особи на посаду «судді» структури незаконних збройних формувань проводили його перевірку на наявність компрометуючих матеріалів, судимості, а також на «ідеологічну благонадійність». Про це в жовтні 2016 року повідомив на той момент «голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» Е. Якубовський. Окрім того, він зазначив: *«Ми вносимо кандидатури тільки тих людей, які безумовно заявляють і підтверджують свою відданість Донецькій народній республіці»*²³.

У грудні 2016 року Е. Якубовський повторив²⁴ тези про «благонадійність». У цьому ж інтерв'ю він фактично визнав, що суб'єкт, який здійснював би перевірку кваліфікації «суддів», ще не створений, а для того, щоб стати «суддею», не вимагається наявність навіть юридичного стажу.

Отже, тривалий час вимоги до осіб, які можуть бути призначені «суддями», не були встановлені, а основним критерієм для призначення була «ідеологічна правильність» кандидата. Як зазначено в п. 80 доповіді Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини за період 16.11.2015– 15.02.2016, система «судочинства» самопроголошеної т.зв. «ДНР» *«складається переважно з осіб, які не мають відповідної кваліфікації»*²⁵.

9. Загальна кількість осіб, які обіймають посади «суддів» – 118, з них 54 особи обіймали посади в органах державної влади України, зокрема:

- 43 особи обіймали посаду судді, з них:

17 було звільнено з посади у зв'язку з поданням заяви про звільнення за власним бажанням (у «суди» самопроголошеної т.зв. «ДНР» вони були призначені вже після звільнення з посади в українському суді),

²⁰ Постановление от 22.10.2014 №40-2 «О судебной системе» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-sudebnoy-sisteme-ot>.

²¹ Постановление от 22.10.2014 №40-2 «О судебной системе» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-sudebnoy-sisteme-ot>.

²² Указ от 13.10.2015 №384 «О частичной отмене действия Постановления Совета Министров Донецкой народной республики» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2016/05/Ukaz_N384_13102015.pdf.

²³ Весе донбасского правосудия // <http://dnr-news.com/pressa/36339-vesy-donbasskogo-pravosudiya.html>.

²⁴ Как стать судьей? – Председатель Верховного Суда ДНР Эдуард Якубовский // https://www.youtube.com/watch?time_continue=8&v=n0UDpo9Zvtc.

²⁵ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні.

16 листопада 2015 р. – 15 лютого 2016 р. //

https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine_13th_HRMMU_Report_3March2016_Ukrainian.pdf.

13 – за порушення присяги (у зв'язку з призначенням «суддею» самопроголошеної т.зв. «ДНР»),

5 – за порушення вимог щодо несумісності (через те, що вони не подали заяву про проведення перевірки щодо них у порядку Закону України «Про очищення влади»),

5 – за вчинення істотного дисциплінарного проступку,

3 – у відставку;

- 6 осіб – помічника судді;

- 3 особи – працювали в апараті суду;

- 2 особи – працювали в органах внутрішніх справ.

Тобто понад 36% осіб, які були українськими суддями, складають «судовий корпус» самопроголошеної т.зв. «ДНР».

10. На заміну вищевказаного положення 31.08.2018 «Народна рада» т.зв. «ДНР» ухвалила закон «Про статус суддів»²⁶, який визначив процедуру проведення добору «суддів», притягнення їх до дисциплінарної відповідальності, а також врегулював інші питання, пов'язані з їхнім статусом.

Згідно з положеннями цього акта «суддею» може бути «громадянин» самопроголошеної т.зв. «ДНР», який має вищу юридичну освіту, не має судимості, громадянства іншої держави, не визнаний судом недієздатним або обмежено дієздатним, не перебуває на обліку в наркологічному або психоневрологічному диспансері та не має інших захворювань. Залежно від рівня «суду» встановлюються різні вимоги до віку та професійного досвіду. Зокрема, «суддею» «Верховного суду» т.зв. «ДНР» може бути особа, яка досягла 35 років та має юридичний стаж не менше 10 років, а «суддею» «Арбітражного суду», «Військово-польового суду» т.зв. «ДНР», «судів загальної юрисдикції» – яка досягла 25 років та має юридичний стаж не менше 5 років.

Була також визначена процедура проведення добору «суддів», яка складається з таких етапів:

1) за наявності вакансії «голова суду» повідомляє «Кваліфікаційну колегію суддів»;

2) «колегія» у засобах масової інформації публікує оголошення про відкриття вакансії;

3) кандидати подають документи до спеціально створеної «Екзаменаційної комісії», яка проводить кваліфікаційний іспит²⁷;

4) після складання іспиту кандидат звертається до «Кваліфікаційної колегії суддів» із заявою про рекомендування на вакантну посаду «судді»;

5) колегія здійснює перевірку кандидата та ухвалює рішення про його рекомендацію на посаду «судді», яка надсилається голові «суду», де відкрита вакансія;

6) якщо «голова суду» згоден з рекомендацією колегії, він вносить подання про призначення особи на посаду «судді». При заміщенні вакантної посади «судді» місцевого «суду» таке подання вноситься до «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР», який своєю чергою вносить відповідне подання «голови» т.зв. «ДНР», який і призначає особу. У випадку

²⁶ Закон от 31.08.2018 №242-ІНС «О статусе судей» // <https://dnrsovet.su/zakonodatelnava-devatelnost/prinyatve/zakony/zakon-donetskoj-narodnoj-respubliki-o-statuse-sudej/>.

²⁷ Станом на 31.12.2018 порядок створення цієї «комісії» та її повноваження не визначені.

заміщення вакантної посади «судді Верховного суду» т.зв. «ДНР» подання про призначення «голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» вносить «голови» т.зв. «ДНР», який своєю чергою вносить це подання до «Народної ради» т.зв. «ДНР», яка і призначає особу на посаду.

«Голова суду» має право повернути рекомендацію «колегії», якщо він з нею не згоден. У цьому разі «колегія» проводить повторний розгляд кандидатури, і повторна рекомендація може бути внесена лише якщо за це проголосувало 2/3 її складу. Така рекомендація є обов'язковою для «голови суду», який на її підставі має внести відповідне подання.

За цією процедурою жоден «суддя» ще не був призначений.

11. Керівники самопроголошеної т.зв. «ДНР» передбачили функціонування органу, діяльність якого спрямована на притягнення «суддів» до дисциплінарної відповідальності. Зокрема, у лютому 2018 року «президія Верховного суду» т.зв. «ДНР» створила²⁸ «Кваліфікаційну комісію суддів», до складу якої входять 4 члени – по одному від кожної «палати Верховного суду» т.зв. «ДНР». У березні 2018 року було проведено перше засідання цієї комісії²⁹.

До «суддів» могли застосовуватися лише два види стягнень – догана та надання висновку про дострокове припинення повноважень. В ухваленому в серпні 2018 року законі «Про статус суддів» види дисциплінарних стягнень були розширені (зауваження, попередження, дострокове припинення повноважень судді).

Відомості про результати діяльності цього органу, а також його персональний склад у мережі Інтернет відсутні. Проте після створення цієї комісії жоден «суддя» не був звільнений.

На заміну цьому «органу» законом «Про статус суддів» передбачено створення «Кваліфікаційної колегії суддів», «правовий статус» якої наразі не визначений.

12. У квітні 2018 року в засобах масової інформації з'явилася інформація про створення на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, т. зв. «Українського народного трибуналу»³⁰, у якому беруть участь 12 присяжних (по 6 «громадян» самопроголошених т.зв. «ДНР» та «ЛНР»), 3 «судді», а також «прокурор» та адвокат». Цей «трибунал» нібито був створений ініціативною групою громадян України із м. Донецьк та м. Луганськ з метою засудження П. Порошенка, А. Авакова, О. Турчинова, В. Гройсмана, В. Муженка, С. Полторака, А. Парубія, А. Яценюка за «катування, викрадення, грабежі, злочини незаконних воєнізованих і озброєних формувань, застосування збройних сил проти цивільного населення». Наголошується, що учасники «трибуналу» є громадянами України, а сам розгляд здійснюється з визнанням та на підставі українського законодавства.

Варто відмітити, що цей «трибунал» нагадує реаліті-шоу з численними трансляваннями записів українських новин, відеозаписів з мережі Інтернет та маніпуляцією фактами та

²⁸ Постановление от 20.02.2018 №4 «Временное положение о Квалификационной комиссии судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/vremennoe-polozhenie-o-kvalifikacionnoy-komissii-sudey>.

²⁹ Информационное сообщение от 04.04.2018 // <https://supcourt-dpr.su/content/informacionnoe-soobshchenie-80>.

³⁰ Зачем в Донецке решили устроить «Украинский народный трибунал» над Порошенко, Аваковым и Турчиновым // <https://strana.ua/articles/analysis/134305-ukrainskij-narodnyi-tribunal-v-donetske-k-chemu-eto-privedet-dlja-poroshenko.html>; Главари ДНР признали Донбасс Украиной: что задумали в Кремле // <https://apostrophe.ua/article/society/2018-03-25/glavari-dnr-priznali-donbass-ukrainoy-cto-zadumali-v-kremle/17569>.

більше розглядається як спосіб проведення пропагандистської кампанії керівниками незаконних збройних формувань.

22.06.2018 «трибунал» ухвалив «вирок», яким «засуджено» всіх вищевказаних осіб до довічного позбавлення волі³¹.

ВИСНОВОК

«Судовий корпус» самопроголошеної т.зв. «ДНР» формувався в умовах, коли основною вимогою до кандидата була його «відданість республіці», тобто згода з діями керівників незаконних збройних формувань. Наразі «судочинство» в самопроголошеній т.зв. «ДНР» здійснюють 118 осіб, з яких 36% – колишні українські судді. Існуючі механізми призначення свідчать про узалежнення «суддів» від керівництва незаконних збройних формувань та «голів судів».

1.3. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ «СУДОЧИНСТВА» НА ТИМЧАСОВОГО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

13. Пунктом 2 ст. 86 «Конституції» самопроголошеної т.зв. «ДНР» визначено, що закони та інші правові акти, які діяли на території самопроголошеної т.зв. «ДНР» до набрання нею чинності, застосовуються в частині, яка їй не суперечить³². Це правило було закріплене і в постанові «Ради міністрів» т.зв. «ДНР» від 02.06.2014 №9-1 «Про застосування законів на території ДНР в перехідний період»³³.

Враховуючи, що наразі незаконними збройними формуваннями майже не розроблено власну систему «нормативно-правових актів», які врегульовують порядок здійснення «судочинства», підлягають застосуванню положення українського законодавства з урахуванням особливостей, визначених керівництвом самопроголошеної т.зв. «ДНР».

Здійснення цивільного «судочинства»

14. «Судочинство» в цивільних справах здійснюється «судами загальної юрисдикції» як «судами першої інстанції», окрім справ, пов'язаних з екстремізмом, які розглядаються «судовою палатою у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» як «судом першої

³¹ Украинский народный трибунал вынес приговор военным преступникам // <https://dnr-online.ru/ukrainskij-narodnyi-tribunal-vynes-prigovor-voennym-prestupnikam/>.

³² «Конституция» т.н. «ДНР» от 14.05.2014 // <https://dnrsovet.su/konstitutsiya/>.

³³ Постановление от 02.06.2014 №9-1 «О применении Законом на территории ДНР в переходный период» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-primenenii-zakonov-na->

інстанції». «Голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» може прийняти будь-яку цивільну справу до розгляду «Верховним судом» т.зв. «ДНР» як «судом першої інстанції».

15. Порядок здійснення цивільного «судочинства» визначається наказом «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР» від 09.01.2015 №3од³⁴. Справи «розглядаються» в порядку, визначеному положеннями Цивільного процесуального кодексу України в редакції, яка діяла станом на 14.05.2014³⁵, проте застосуванню підлягають лише окремі статті цього кодексу (п. 3 порядку). Зокрема, не застосовуються статті, які передбачають фіксування ходу судового засідання технічними засобами, функціонування автоматизованої системи документообігу суду, гарантують право на апеляційне та касаційне оскарження, визначають правила виключної підсудності та які врегульовують порядок здійснення апеляційного та касаційного перегляду судових рішень.

«Суди загальної юрисдикції» в порядку цивільного «судочинства» також розглядають справи, які відповідно до українського законодавства належить розглядати в порядку адміністративного судочинства. Це зумовлено насамперед тим, що функціонування системи адміністративної юстиції «актами» самопроголошеної т.зв. «ДНР» не передбачене. Такі справи розглядаються у порядку, визначеному главами 30-32 (за винятком глави 31-Г) Цивільного процесуального кодексу України від 18.07.1963, у редакції станом на 01.09.2005³⁶, які передбачають порядок розгляду справ, пов'язаних з виборами, накладенням адміністративних стягнень, діями або бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, стягненням заборгованості по податках та ін.

16. Тимчасовим порядком здійснення цивільного «судочинства» встановлені певні особливості розгляду цивільних справ³⁷, зокрема:

- у випадку, якщо у «суді» відсутні «судді» або неможливо сформувати новий склад «суду», підсудність справи визначається «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР» (п. 8-1);
- усі справи «розглядаються» у першій інстанції «суддею» одноособово, а перегляд здійснюється колегією у складі трьох «суддів» (п. 10);
- стадія апеляційного оскарження судового рішення не передбачена (п. 18);
- оскарження рішень «суду першої інстанції» забезпечується шляхом подання касаційної скарги стороною або касаційного протесту «прокурором» до «судової палати у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» через «суд першої інстанції» (п. 18). Касаційний протест може внести також «голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» або його «заступники»;
- під час касаційного перегляду судового рішення сторони мають право надавати додаткові матеріали (п. 26);
- «касаційна інстанція» здійснює повну перевірку правильності дотримання норм як матеріального, так і процесуального права, незалежно від доводів, які містяться в скарзі/протесті (п. 30);

³⁴ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

³⁵ Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/ed20140302>.

³⁶ Цивільний процесуальний кодекс України від 18.07.1963 // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1502-06>.

³⁷ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

• передбачений особливий порядок перегляду рішень, які набрали законної сили, – «надзор» (нагляд) (п. 44-56). Зокрема, за скаргою учасника справи (або іншої особи, яка вважає, що рішенням вирішено питання про її права та обов'язки) або з власної ініціативи «генеральний прокурор» т.зв. «ДНР», «голова Верховного суду» т.зв. «ДНР» чи «заступники голови» («голови» відповідних «палат» Верховного суду» т.зв. «ДНР») можуть внести протест на судові рішення, незалежно від дати їх ухвалення. Протест розглядається «президією». У порядку нагляду можуть переглядатися також рішення українських судів у справах, які перебувають у провадженні «судів» самопроголошеної т.зв. «ДНР». Слід зазначити, що право вносити протести використовується «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР» доволі активно, зокрема в 2015 році було внесено 15 протестів³⁸, у 2016 році – 299³⁹, за 10 місяців 2018 року – 435⁴⁰.

17. При зверненні до «суду» передбачена сплата судового збору. Наприклад, за подання позовної заяви майнового характеру підлягає сплаті судовий збір розміром 2% від ціни позову, але не менше 400 рублів та не більше 6 000 рублів⁴¹. За подання позовної заяви немайнового характеру або майнового характеру у випадку, якщо ціну позову неможливо визначити, – розміром 400 рублів (для фізичних осіб), 600 рублів (для фізичних осіб-підприємців), 2 000 рублів (для юридичних осіб або організацій, які не мають статусу юридичної особи)⁴². При поданні касаційної скарги судовий збір сплачується розміром 50% від ставки судового збору, яка повинна була бути сплачена при поданні позовної заяви⁴³. Передбачені пільги зі сплати судового збору.

На відміну від Закону України «Про судовий збір», у «законодавстві» самопроголошеної т.зв. «ДНР» ставки судового збору визначені в конкретних грошових сумах та відсутня прив'язка до розміру мінімальної заробітної плати/прожиткового мінімуму чи до іншої, встановленої їхніми «актами» величини.

Згідно з відомостями, розміщеними на веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР», загальна сума сплаченого судового збору за 2018 рік становить 18 419 872 російських рублів⁴⁴ (близько 7 336 082, 42 гривень⁴⁵).

18. На веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» розміщена статистична інформація про кількість розглянутих цивільних справ:

³⁸ Общие показатели работы по состоянию на 31.12.2015 // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-i-sudov-doneckoy-narodnoy-respubliki-pri-34>.

³⁹ Общие показатели в 2016 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-specializirovannyh-2>.

⁴⁰ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁴¹ Закон от 20.03.2015 №26-ИНС «О судебном сборе» // <https://dnrsovet.su/zakon-dnr-o-sudebnom-sbore/> (п. 1 ч. 1 ст. 4).

⁴² Закон от 20.03.2015 №26-ИНС «О судебном сборе» // <https://dnrsovet.su/zakon-dnr-o-sudebnom-sbore/> (п. 3 ч. 1 ст. 4).

⁴³ Закон от 20.03.2015 №26-ИНС «О судебном сборе» // <https://dnrsovet.su/zakon-dnr-o-sudebnom-sbore/> (п. 14 ч. 1 ст. 4).

⁴⁴ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁴⁵ За курсом Национального банку України станом на 31.12.2018 // https://bank.gov.ua/control/uk/curmetal/currency/search?formType=searchFormDate&time_step=daily&date=31.12.2018&outer=table&ecute=%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8.

«СУДОЧИНСТВО» В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ СХОДУ УКРАЇНИ

	2015 рік ⁴⁶	2016 рік ⁴⁷	2017 рік ⁴⁸	2018 рік ⁴⁹
Кількість справ, які перебували в провадженні «судів загальної юрисдикції» / [Кількість розглянутих справ]	8 260 [6 691]	18 483 [15 072]	24 157 [20 428]	26 688 [21 435]
Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» як «суду першої інстанції» / [Кількість розглянутих справ]	1 [1]	12 [10]	22 [22]	11 [9]
Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку касаційного перегляду) / [Кількість розглянутих справ]	683 [625]	1 736 [1 622]	2 140 [1 981]	1 884 [1 802]
Кількість справ, які перебували в провадженні «президії Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку нагляду) / [Кількість розглянутих справ]	23 [22]	320 [286]	інформація відсутня	279 [275]

Тобто всього «суди загальної юрисдикції» за 2015–2018 роки розглянули 63 626 цивільних справ. Основні категорії справ, які розглядаються «судами», це справи, які виникають із сімейних правовідносин, договорів, про спадкування, а також ті, які виникають із житлових правовідносин.

Здійснюється також розгляд справ у порядку окремого провадження. Найпоширенішими справами цієї категорії є справи про встановлення юридичних фактів (за 2018 рік розглянуто 2 831 справу), про обмеження цивільної дієздатності або визнання особи недієздатною (212 справ), про визнання особи безвісно відсутньою (139 справ)⁵⁰.

Здійснення кримінального «судочинства»

19. До 20.09.2018⁵¹ розгляд кримінальних справ як «судами першої інстанції» здійснювався:

- «судами загальної юрисдикції»;
- «Військово-польовим судом» т.зв. «ДНР» (справи про невиконання наказів і розпоряджень «військової влади», про вбивства, державну зраду, шпигунство, диверсії, умисне знищення майна, мародерство, розбій, грабїж, викрадення і пошкодження військового майна, ухилення від військової служби, дезертирство, а також про злочини, вчинені військовослужбовцями, які обіймають посаду не вище «командира роти»⁵²);

⁴⁶ Общие показатели работы по состоянию на 31.12.2015 // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-i-sudov-doneckoy-narodnoy-respubliki-pri-34>.

⁴⁷ Общие показатели работы в 2016 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-2>.

⁴⁸ Общие показатели работы в 2017 году (официальная статистическая информация) // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-52>.

⁴⁹ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁵⁰ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁵¹ Введення в дію «Кримінально-процесуального кодексу» т.зв. «ДНР» від 24.08.2018: <https://dnrsovet.su/zakonodatelnaya-devatelnost/prinyatye/zakony/ugolovno-protsessualnyi-kodeks-donetskoj-narodnoj-respubliki/>.

⁵² Постановление от 17.08.2014 №27-1 «Об утверждении Положения «О военных судах Донецкой народной республики» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-ob-utverzhenii-2>.

• «Військовим трибуналом» т.зв. «ДНР» (у випадку вчинення злочину особою, яка обіймає посаду від «начальника служби батальйону»⁵³, а також справи особливої складності або які мають особливе суспільне значення, які прийняті до провадження «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР» за поданням «президії Верховного суду» або «генерального прокурора» т.зв. «ДНР»⁵⁴);

• «палатою у кримінальних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» (справи особливої складності або які мають особливе суспільне значення, які прийняті до провадження «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР» за поданням «президії Верховного суду» т.зв. «ДНР» або «генерального прокурора» т.зв. «ДНР»⁵⁵).

Порядок здійснення кримінального «судочинства» визначався положеннями Кримінально-процесуального кодексу України від 28.12.1960 у редакції станом на 29.06.2001⁵⁶, з урахуванням певних особливостей (зокрема, окремі розділи процесуального закону застосовувалися в редакції станом на 16.06.2011) та вимог актів самопроголошеної т.зв. «ДНР» (зокрема, постанови «Ради міністрів» т.зв. «ДНР» від 31.05.2016 №7-58⁵⁷, указу «голови» самопроголошеної т.зв. «ДНР» від 11.04.2017 №93⁵⁸).

При розгляді питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності застосовувався «Кримінальний кодекс» самопроголошеної т.зв. «ДНР» (19.08.2014⁵⁹), який є копією Кримінального кодексу Російської Федерації. Цим кодексом передбачена смертна кара (за вбивство з кваліфікуючими ознаками, зґвалтування двох або більше осіб, державну зраду, шпигунство, збройний заколот та ін.).

Тимчасовим порядком здійснення кримінального «судочинства» були встановлені певні особливості розгляду кримінальних справ⁶⁰, зокрема:

• рішення про передання справи з одного «суду загальної юрисдикції» до іншого ухвалювалося «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР». Окрім того, він міг ухвалити рішення про прийняття справи до розгляду «Верховним судом» т.зв. «ДНР» як «судом першої інстанції» (п. 6);

• справи в «суді першої інстанції» «розглядалися» одноособово «суддею», якщо за злочин, у якому обвинувачується особа, передбачене покарання у вигляді позбавлення волі до 10 років. У випадку, якщо передбачене покарання строком понад 10 років, то справа розглядається трьома «професійними суддями», а якщо передбачене покарання у виді

⁵³ Постановление от 17.08.2014 №27-1 «Об утверждении Положения «О военных судах Донецкой народной республики» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-ob-utverzhdenii-2>.

⁵⁴ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz-ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

⁵⁵ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz-ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

⁵⁶ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz-ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

⁵⁷ Постановление от 31.05.2016 №7-58 «О применении уголовно-процессуального законодательства на территории Донецкой народной республики в переходный период» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-primenenii-ugolovno>.

⁵⁸ Указ от 11.04.2017 №93 «Об особенностях действия статей 236-5 и 236-6 Уголовно-процессуального кодекса, применяемого на территории Донецкой народной республики» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-ob-osobennostyah-deystviya-statey-2365-i>.

⁵⁹ Постановление от 19.08.2014 №ВС 28-1/2 «Уголовный кодекс Донецкой народной республики» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ugolovnyy-kodeks-doneckoy-narodnoy-respubliki-prinyat-postanovleniem-verhovnogo>.

⁶⁰ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz-ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

довічного позбавлення волі або смертної кари, – двома «професійними суддями» і трьома «народними засідателями» (п. 7);

• порядок оскарження судових рішень і внесення протестів був аналогічним до оскарження рішень у цивільних справах (скарги подаються до «судової палати у кримінальних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» – у випадку, якщо розгляд здійснювався «судом загальної юрисдикції», або до «Військового трибуналу Верховного суду» т.зв. «ДНР» – якщо розгляд здійснювався «Військово-польовим судом» т.зв. «ДНР»).

20. 20.09.2018 набрав чинності «Кримінально-процесуальний кодекс» самопроголошеної т.зв. «ДНР»⁶¹, яким була змінена система розгляду кримінальних справ. Зокрема, у кодексі було закріплено, що розгляд усіх кримінальних справ як «судами першої інстанції» здійснюється місцевими «судами», лише справи про злочини, за які передбачене покарання у вигляді довічного позбавлення волі або смертної кари, а також якщо в злочині обвинувачуються особи, які мають «військові звання» вище «полковника» («капітана I рангу»), у першій інстанції розглядаються «Апеляційним судом» т.зв. «ДНР» (який тільки має бути створений). У випадку, якщо підсудним є особа, яка має військове звання до «полковника» («капітана I рангу»), то такі справи розглядаються «Військовим судом» (наразі – «Військово-польовий суд»).

Положеннями кодексу не передбачено перегляд судових рішень у порядку нагляду («надзору») «Верховним судом» т.зв. «ДНР», як і не передбачено розгляд цим «судом» будь-яких кримінальних справ як «судом першої інстанції».

Слід відмітити, що перехідними положеннями цього акта не передбачено, що «Тимчасовий порядок здійснення кримінального судочинства» втратив чинність, а тому не зрозуміло, як ці два акти будуть застосовуватися одночасно, враховуючи їхні істотні відмінності в інстанційності розгляду справ. Окрім того, оскільки «Апеляційний суд» т.зв. «ДНР» наразі не створений, існують обґрунтовані сумніви в реальному застосуванні положень ухваленого кодексу при здійсненні «судочинства».

21. На веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» розміщена статистична інформація про кількість розглянутих кримінальних справ:

	2015 рік ⁶²	2016 рік ⁶³	2017 рік ⁶⁴	2018 рік ⁶⁵
Кількість справ, які перебували в провадженні «судів загальної юрисдикції» / [Кількість розглянутих справ]	7 785 [5 323]	8 621 [4 932]	8 996 [5 626]	7 847 [4 345]
Кількість справ, які перебували в провадженні «Військово-польового суду» т.зв. «ДНР» / [Кількість розглянутих справ]	інформація відсутня	83 [50]	124 [71]	147 [57]

⁶¹ «Уголовно-процессуальный кодекс» т.н. «ДНР» от 24.08.2018 // <https://dnrsovet.su/zakonodatelnaya-devatelnost/prinyatye/zakony/ugolovno-protsessualnyi-kodeks-donetskoj-narodnoj-respubliki/>.

⁶² Общие показатели работы по состоянию на 31.12.2015 // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-i-sudov-doneckoy-narodnoy-respubliki-pri-34>.

⁶³ Общие показатели работы в 2016 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-2>.

⁶⁴ Общие показатели работы в 2017 году (официальная статистическая информация) // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-52>.

⁶⁵ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у кримінальних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» як «суду першої інстанції» / [Кількість розглянутих справ]	6 [1]	22 [13]	32 [14]	34 [26]
Кількість справ, які перебували в провадженні «Військового трибуналу» т.зв. «ДНР» як «суду першої інстанції» / [Кількість розглянутих справ]	інформація відсутня	80 [56]	85 [51]	72 [54]
Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у кримінальних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку касаційного перегляду) / [Кількість розглянутих справ]	813 [732]	762 [680]	1 177 [1 044]	914 [901]
Кількість справ, які перебували в провадженні «президії Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку нагляду) / [Кількість розглянутих справ]	62 [56]	283 [257]	інформація відсутня	156 [139]

Тобто всього «суди загальної юрисдикції» за 2015–2018 роки «розглянули» 20 226 кримінальних справ, «Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР» – понад 178 справ. Основні категорії кримінальних справ складають справи про злочини проти власності (зокрема, крадіжки – 1 452 засуджені особи, грабежі – 267, розбої – 187), пов’язані з незаконним обігом наркотичних засобів (928 засуджених осіб), проти життя та здоров’я (зокрема, убивства – 100 засуджених осіб)⁶⁶.

Як зазначено в п. 70 доповіді Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини за період 16.11.2016–15.02.2017: «з огляду на обмежену кількість «суддів» загальне число заслуханих «справ» дає підстави для занепокоєння щодо дотримання основних гарантій справедливого судового розгляду»⁶⁷. Окрім того, Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини вважає, що «засудження», які здійснюються «судами» самопроголошеної т.зв. «ДНР», «можуть прирівнюватися до воєнного злочину призначення кримінального покарання без дотримання належної правової процедури, адже вони здійснюються всупереч забороні призначення покарання інакше, ніж на основі судового рішення, прийнятого належним чином встановленим судом, що здатен забезпечити гарантії незалежності і неупередженості»⁶⁸.

22. Варто навести декілька свідчень осіб, які перебували в полоні та яких було засуджено вищевказаними «судами»:

• «Мене затримали співробітники так званої «МДБ ДНР» та ФСБ РФ удома в м. Донецьк. Підстава для затримання на той момент мені була невідома. Тільки через 2 місяці я дізнався, що мені висунули звинувачення у шпигунстві. Майже два роки незаконно утримували в «слідчому ізоляторі МДБ ДНР» (вул. Кобозева, буд. №4), а після

⁶⁶ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁶⁷ Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 листопада 2016 р. – 15 лютого 2017 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport17th_UKR.pdf.

⁶⁸ Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 листопада 2016 р. – 15 лютого 2017 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport17th_UKR.pdf. Пункт 72.

проведення суду на зразок сталінських процесів 30-х років минулого століття був ув'язнений у Макіївській виправній колонії №32 Донецької області»⁶⁹;

• *«Згідно з вироком т. зв. «воєнного трибуналу», на правах т. зв. «палати верховного суду ДНР» за результатами розгляду в закритому судовому засіданні матеріалів кримінального провадження, порушеного щодо мене за ознаками злочину «шпигунство», мене було засуджено до позбавлення волі строком на 12 років з відбуванням покарання у виправній колонії суворого режиму. Мені відмовили в праві скористатися послугами адвоката»⁷⁰.*

Також під час підготовки цього дослідження відбулася зустріч з В. Фомічовим, який був «засуджений» «Військовим трибуналом» т.зв. «ДНР» за нібито незаконне зберігання зброї та екстремізм і згодом за обміном був звільнений.

Спочатку його «засудив» «Центрально-Міський міжрайонний суд м. Макіївка» т.зв. «ДНР» лише за незаконне зберігання зброї, але за касаційним протестом «заступника голови Верховного суду» т.зв. «ДНР» цей вирок був скасований у зв'язку з тим, що «органи досудового розслідування» не надали оцінку його діяльності як члена ВО «Свобода», яке на тимчасово окупованій території Донецької області визнано екстремістською організацією.

Вся справа щодо нього була сфабрикована, враховуючи навіть те, що членом вказаної організації він ніколи не був. Також він повідомив, що дуже важливу роль відіграє адвокат, оскільки він може забезпечити зв'язок з родичами, а також є своєрідною гарантією того, що до «підсудного» не будуть застосовуватися незаконні методи слідства. Адвоката до нього допускали без проблем.

Він розумів, що його «судять» на підставі «Кримінального кодексу» самопроголошеної т.зв. «ДНР» та Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, але жодного разу доступ до цих актів йому забезпечений не був. Водночас під час «досудового розслідування» йому вручали пам'ятку про його права, а також надали можливість ознайомитися з «матеріалами кримінального провадження».

«Судове» засідання в «міжрайонному суді» було відкритим, на нього допустили родичів. Заявлені «стороною обвинувачення» свідки не з'явилися, а тому «суд» лише досліджував їхні показання на «досудовому розслідуванні». «Судове» засідання у «Військовому трибуналі» т.зв. «ДНР» уже було закритим, але його родичів до залу допустили.

Також він повідомив, що доволі поширеною є корупція серед працівників «органів досудового розслідування» та «суду», завдяки якій можна вирішити як питання, пов'язані із кваліфікацією дій особи на «досудовому розслідуванні» та під час «судового розгляду», так і питання, пов'язані з виконанням «вироку» у справі, але «вирішення» цих питань на етапі

⁶⁹ Служба безпеки України. Свідчення українських громадян, які були заручниками російських терористических групировок на території ОРДЛО, относительно вооруженной агрессии Российской Федерации против Украины, нечеловеческих условий содержания, физического насилия, пыток и морально-психологического издевательства / Шестой выпуск сборника (15.05.2018) – с. 11.

⁷⁰ Служба безпеки України. Свідчення українських громадян, які були заручниками російських терористических групировок на території ОРДЛО, относительно вооруженной агрессии Российской Федерации против Украины, нечеловеческих условий содержания, физического насилия, пыток и морально-психологического издевательства / Шестой выпуск сборника (15.05.2018) – с. 16.

«слідства» чи «суду» першої інстанції не гарантує збереження «результату» в наступній інстанції, особливо у «політичних справах».

Здійснення арбітражного «судочинства»

23. «Судочинство» в господарських справах здійснюється «Арбітражним судом» т.зв. «ДНР» як «судом першої інстанції», але у випадку, якщо його рішення неодноразово скасовувалося, то «Верховний суд» т.зв. «ДНР» може розглянути таку справу як «суд першої інстанції».

Порядок здійснення арбітражного «судочинства» визначається розділами IX-XI, XIII (за винятком п. 5 ч. 2 ст. 112, п. 4 ч. 2 ст. 113), XIV Господарського процесуального кодексу України в редакції станом на 14.05.2014⁷¹. Порядок розгляду справ про банкрутство визначається положеннями Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 в редакції станом на 14.05.2014⁷², з урахуванням положень наказу «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР» від 27.05.2015 №49од «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду арбітражними судами Донецької народної республіки справ про банкрутство»⁷³.

24. «Тимчасовим порядком здійснення арбітражного судочинства» встановлені певні особливості розгляду арбітражних справ⁷⁴, зокрема:

- арбітражним «судам» підвідомчі спори, які виникають із адміністративних та інших публічних відносин, у сфері підприємницької та іншої економічної діяльності, зокрема спори між органами державної влади, органами місцевого самоврядування й іншими суб'єктами при здійсненні ними владних управлінських функцій (п. 6);
- справи в «Арбітражному суді» т.зв. «ДНР» розглядаються «суддею» одноособово, а у випадку складності справи – колегією з трьох «суддів» (п. 9);
- порядок оскарження судових рішень і внесення протестів аналогічний до оскарження рішень у цивільних справах (скарги подаються до «судової палати в арбітражних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР»).

25. На веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» розміщена статистична інформація про кількість розглянутих «арбітражних» справ:

⁷¹ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

⁷² Закон України від 14.05.1992 №2343-XII «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/ed20130811>.

⁷³ Приказ от 27.05.2015 №49од «Об утверждении Временного порядка рассмотрения арбитражными судами Донецкой народной республики дел о банкротстве» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/ob-utverzhdenii-vremennogo-poryadka-rassmotreniya-arbitrazhnymi-sudami>.

⁷⁴ Приказ от 09.01.2015 №3од «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/prikaz/ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

	2015 рік ⁷⁵	2016 рік ⁷⁶	2017 рік ⁷⁷	2018 рік ⁷⁸
Кількість справ, які перебували в провадженні «Арбітражного суду» т.зв. «ДНР» / [Кількість розглянутих справ]	165 [108]	591 [453]	1 821 [1 445]	2 864 [2 343]
Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у господарських справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» як «суду першої інстанції» / [Кількість розглянутих справ]	0	1 [0]	1 [1]	0
Кількість справ, які перебували в провадженні «судової палати у господарських справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку касаційного перегляду) / [Кількість розглянутих справ]	44 [39]	226 [212]	492 [472]	803 [800]
Кількість справ, які перебували в провадженні «президії Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку нагляду) / [Кількість розглянутих справ]	5 [5]	20 [18]	інформація відсутня	63 [62]

Тобто всього «Арбітражний суд» т.зв. «ДНР» за 2015–2018 роки розглянув 4 349 справ. Основні категорії справ, які розглядалися, – це спори про господарські договори (1 242 рішення), спори про припинення державної реєстрації (424 рішення) та оскарження рішень органів незаконних збройних формувань (199 рішень)⁷⁹.

Здійснення «судочинства» в справах про притягнення до адміністративної відповідальності

26. «Судочинство» в справах про притягнення осіб до адміністративної відповідальності здійснюється «судами загальної юрисдикції» як «судами першої інстанції».

Порядок здійснення розгляду таких справ, а також перелік адміністративних правопорушень визначаються Кодексом України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 в редакції станом на 19.11.2013, з урахуванням особливостей розгляду окремих справ, встановлених постановою «Ради міністрів» т.зв. «ДНР» від 27.02.2015 №2-22⁸⁰.

27. «Тимчасовим порядком здійснення судочинства» у справах про притягнення до адміністративної відповідальності⁸¹ встановлені певні особливості розгляду таких справ, зокрема:

- постанова «суду першої інстанції» є остаточною і вступає в законну силу негайно після її проголошення. Проте «прокурор» т.зв. «ДНР» може внести протест на це рішення як за

⁷⁵ Общие показатели работы по состоянию на 31.12.2015 // <https://supcourt-dpr.ru/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-i-sudov-doneckoy-narodnoy-respubliki-pri-34>.

⁷⁶ Общие показатели работы в 2016 году // <https://supcourt-dpr.ru/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-2>.

⁷⁷ Общие показатели работы ВС, судов общей юрисдикции и специализированных судов ДНР по осуществлению правосудия в 2017 году (официальная статистическая информация) // <https://supcourt-dpr.ru/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-52>.

⁷⁸ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.ru/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁷⁹ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.ru/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciya-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

⁸⁰ Постановление от 27.02.2015 №2-22 «О временном порядке применения на территории Донецкой народной республики Кодекса Украины об административных правонарушениях» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/postanovlenie-soveta-ministrov-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-vremennom-poryadke>.

⁸¹ Приказ от 09.01.2015 №30д «Об утверждении временных порядков осуществления судопроизводства» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/prikaz-ob-utverzhdenii-vremennyh-poryadkov-osushchestvleniya-sudoproizvodstva>.

власною ініціативою, так і на підставі скарги особи, яка притягалася до адміністративної відповідальності (п. 11). Протест розглядається тим же «суддею», який виніс постанову (п. 12);

- підлягають оскарженню постанови «органів» самопроголошеної т.зв. «ДНР» про накладення адміністративних стягнень. Скарги подаються до «суду» за місцем знаходження «органу» (п. 14, 15);

- на рішення «суду» за результатами розгляду протесту «прокурора» або скарги на постанову «органу» незаконних збройних формувань, «генеральним прокурором» т.зв. «ДНР» може бути поданий протест до «Верховного суду» т.зв. «ДНР» (п. 17);

- рішення «суду першої інстанції» може бути скасоване «головою Верховного суду» т.зв. «ДНР», «першим заступником голови Верховного суду» т.зв. «ДНР», «головою судової палати у кримінальних справах» як за власною ініціативою, так і за скаргою особи/протестом «прокурора», незалежно від дати ухвалення рішення (п. 18).

28. На веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» розміщена статистична інформація про кількість розглянутих справ про притягнення осіб до адміністративної відповідальності:

	2015 рік ⁸²	2016 рік ⁸³	2017 рік ⁸⁴	2018 рік ⁸⁵
Кількість справ, які перебували в провадженні «судів загальної юрисдикції» / [Кількість розглянутих справ]	4 403 [3 741]	10 688 [10 414]	11 049 [10 854]	9 257 [9 121]
Кількість справ, які перебували в провадженні «президії Верховного суду» т.зв. «ДНР» (у порядку перегляду) / [Кількість розглянутих справ]	19 [15]	133 [125]	111 [106]	124 [108]

Тобто **всього «суди загальної юрисдикції» за 2015–2018 роки розглянули 34 130 справ про притягнення до адміністративної відповідальності.**

29. Актами самопроголошеної т.зв. «ДНР» передбачений також особливий порядок «судового» провадження у справах про екстремізм.

У порядку цього особливого провадження розглядаються справи про ліквідацію громадських/релігійних об'єднань, заборону їх діяльності (у тому числі, іноземних некомерційних неурядових організацій), припинення діяльності засобів масової інформації, про обмеження доступу осіб, які брали участь в екстремістській діяльності до «державної служби». Ці справи розглядаються «судовою палатою у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ДНР» за поданням «генерального прокурора» т.зв. «ДНР» чи іншого «прокурора» або «органів влади».

⁸² Общие показатели работы по состоянию на 31.12.2015 // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-i-sudov-doneckoy-narodnoy-respubliki-pri-34>.

⁸³ Общие показатели работы в 2016 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-2>.

⁸⁴ Общие показатели работы в 2017 году (официальная статистическая информация) // <https://supcourt-dpr.su/stat/obshchie-pokazateli-raboty-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-yurisdikcii-i-spezializirovannyh-52>.

⁸⁵ Оперативная статистическая информация о работе в 2018 году // <https://supcourt-dpr.su/stat/operativnaya-statisticheskaya-informaciva-o-rabote-verhovnogo-suda-sudov-obshchey-39>.

На тимчасово окупованих територіях Донецької області були «визнані» екстремістськими та заборонені:

- журнали: «Сторожевая башня возвещает царство Иеговы» (окремі випуски⁸⁶);
- книги «Русская кухня. Азбука «Домашнего терроризма»⁸⁷, «Приблизься к Иегове»⁸⁸, В. Истархов «Удар русских богов»⁸⁹, В. Емельянов «Десионизация»⁹⁰, «Чему на самом деле учит Библия?»⁹¹, «Добрая весть от Бога»⁹², Д. Донцов «Твори. Т. 1. Геополітичні та ідеологічні праці»⁹³, Ю. Липа «Розподіл Росії»⁹⁴, С. Рудницький «Чому ми хочемо самостійної України?»⁹⁵;
- організації «Misanthropic Division»⁹⁶ та «Phoenix»⁹⁷, «Кров і честь»⁹⁸, «Безпека та взаємодія в Україні» проекту «Стоптеррор»⁹⁹.

30. На основі проведеного дослідження можна виокремити основні характеристики «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ДНР»:

- «суддівський» корпус був сформований в умовах цілковитої залежності від тогочасного «голови» самопроголошеної т.зв. «ДНР» О. Захарченка, оскільки в жодних «актах» не була визначена процедура добору та призначення «суддів». До кандидатів на посаду «судді», окрім «ідеологічної благонадійності», не ставилися вимоги про наявність професійного досвіду. Такий спосіб добору та призначення «суддів» свідчить про неможливість забезпечити розгляд справ незалежним та професійним «судом»;

- ключова роль у «судовій системі» відведена «головам судів», особливо «голови Верховного суду» т.зв. «ДНР», який не тільки одноосібно вирішує питання про утворення, реорганізацію та ліквідацію «судів», але й своїми «наказами» може змінювати порядок здійснення «судочинства» та застосування норм матеріального права. Після ухвалення закону «Про статус суддів» роль «голів судів» у процедурі добору «суддів» була ще більше посиленна;

- процесуальною та матеріальною основами здійснення «судочинства» є норми українського законодавства, які керівники незаконних збройних формувань намагаються пристосувати до їхніх реалій. За весь час функціонування системи «органів влади» на територіях, які контролюються збройними формуваннями, було ухвалено лише «Кримінально-процесуальний кодекс» самопроголошеної т.зв. «ДНР», який визначає порядок здійснення кримінального «судочинства»;

- наразі «судова система» є двоступеневою та складається з «судів першої інстанції» (15 «судів загальної юрисдикції», «Арбітражний суд», «Військово-польовий суд» т.зв. «ДНР») та «касаційного суду» («Верховний суд» т.зв. «ДНР» у складі трьох «палат» та «Військового трибуналу» на правах палати). «Касаційний суд» здійснює повний перегляд судового рішення

⁸⁶ Решение от 27.11.2017 в деле №2о/100/15/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100152017>; решение от 15.03.2018 в деле №2о/100/1/2018 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10012018>.

⁸⁷ Решение от 30.11.2017 в деле №2о/100/16/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100162017>.

⁸⁸ Решение от 13.12.2017 в деле №2о/100/17/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100172017>.

⁸⁹ Решение от 27.10.2017 в деле №2о/100/13/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100132017>.

⁹⁰ Решение от 27.10.2017 в деле №2о/100/14/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100142017>.

⁹¹ Решение от 27.10.2017 в деле №2о/100/12/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100122017>; решение от 27.10.2017 в деле №2о/100/11/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100112017>.

⁹² Решение от 27.10.2017 в деле №2о/100/12/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o100122017>.

⁹³ Решение от 07.07.2017 в деле №2о/100/9/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10092017>.

⁹⁴ Решение от 07.07.2017 в деле №2о/100/9/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10092017>.

⁹⁵ Решение от 31.05.2017 в деле №2о/100/6/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10062017>.

⁹⁶ Решение от 28.10.2016 в деле №2о/100/5/2016 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10052016>.

⁹⁷ Решение от 28.10.2016 в деле №2о/100/5/2016 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10052016>.

⁹⁸ Решение от 30.03.2017 в деле №2о/100/5/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10052017>.

⁹⁹ Решение от 31.05.2017 в деле №2о/100/7/2017 // <https://supcourt-dpr.su/srpe/2o10072017>.

із дослідженням фактичних обставин справи. Законом «Про судову систему» передбачено створення «Апеляційного суду» т.зв. «ДНР», але порядок апеляційного перегляду рішень «судів» наразі визначений лише в кримінальному судочинстві;

- передбачений особливий спосіб перегляду судових рішень – у порядку нагляду, який може бути ініційований тільки керівництвом «Верховного суду» т.зв. «ДНР» або «генеральним прокурором» т.зв. «ДНР». Такому перегляду підлягають будь-які судові рішення, незалежно від дати їх ухвалення.

«СУДОВА СИСТЕМА» самопроголошеної Т.ЗВ. «ДНР»

Структура «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ДНР» станом на 31.12.2018 року

«ВЕРХОВНИЙ СУД» Т.ЗВ. «ДНР» (09.01.2015*)

одночасно «суд першої інстанції», «касаційної» та «конституційний» «суд»

«ПРЕЗИДІЯ»

ТРИ «ПАЛАТИ»

у цивільних, кримінальних,
арбітражних справах

«ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ»

(на правах «палати»), з 28.12.2018–
«військова палата» т.зв. «ДНР»

ДВА СПЕЦІАЛІЗОВАНІ «СУДИ»

«АРБІТРАЖНИЙ СУД» т.зв. «ДНР»
(09.01.2015)
рішення оскаржуються до «судової палати
в арбітражних справах «Верховного суду»
т.зв. «ДНР»

«ВІЙСЬКОВО-ПОЛЬОВИЙ СУД» т.зв. «ДНР»
(17.03.2016)
рішення оскаржуються до «Військового
трибуналу Верховного суду» т.зв. «ДНР»

15 «СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ» рішення оскаржуються до «Верховного суду» т.зв. «ДНР»

- «Харцизький міжрайонний суд» (09.01.2015)
- «Новоазовський районний суд» (17.03.2016)
- «Ясинуватський районний суд» (09.01.2015)
- «Амвросіївський районний суд» (09.01.2015)
- «Єнакіївський міський суд» (09.01.2015)
- «Докучаєвський міський суд» (19.05.2017)
- «Тельманівський районний суд» (17.03.2016)
- «Старобешівський районний суд» (17.03.2016)
- «Центрально-міський міжрайонний суд м. Горлівка» (09.01.2015)
- «Гірницький міжрайонний суд м. Макіївка» (17.03.2016)
- «Центрально-міський міжрайонний суд м. Макіївка» (09.01.2015)
- «Будьонівський міжрайонний суд м. Донецьк» (09.01.2015)
- «Ворошиловський міжрайонний суд м. Донецьк» (09.01.2015)
- «Кіровський міжрайонний суд м. Донецьк» (09.01.2015)
- «Дебальцевський міський суд» (19.05.2017)

передбачено створення

(до 01.01.2022)

«КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ» ТА «АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ» Т.ЗВ. «ДНР»

* тут і надалі в дужках – дата початку роботи «суду».

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД «СУДОВОЇ СИСТЕМИ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ДНР»

Загальна кількість осіб, які обіймають посади «суддів», – **118**, з них **43** особи обіймали посаду судді в українському суді.

Інфографіку створено за підтримки Європейського Союзу в межах проекту ЦППР «Посилення ролі громадянського суспільства у забезпеченні демократичних реформ і якості державної влади».

Зміст інфографіки є предметом відповідальності ЦППР і не обов'язково відображає позицію ЄС.

II. «СУДОЧИНСТВО» НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ «СУДОВОЇ СИСТЕМИ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ЛНР»

31. Функціонування власної «судової системи» передбачено основним актом самопроголошеної т.зв. «Луганської народної республіки» (далі – т.зв. «ЛНР») під назвою «Тимчасовий основний закон Луганської народної республіки» (з вересня 2018 року – «Конституція» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»), ухваленим 18.05.2014¹⁰⁰. Зокрема, передбачено функціонування «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» й інших «судів», які будуть створені «законом».

32. Уже в червні 2014 року керівництво незаконних збройних формувань ухвалило закон про «військові суди», який діяв до квітня 2015 року¹⁰¹. Цим законом було передбачено функціонування:

- «гарнізонних військових судів» (як «судів першої інстанції»);
- «Вищого військового суду» т.зв. «ЛНР» (як «апеляційного суду» та «суду першої інстанції» щодо цивільних справ, пов'язаних з державною таємницею, й інших, визначених процесуальним законом (який на той час був відсутній);
- «Військової колегії Верховного суду» т.зв. «ЛНР» (як «касаційного суду» та «суду першої інстанції» щодо справ про оскарження актів «голови», «Ради міністрів», «міністерства оборони» т.зв. «ЛНР»).

Було визначено, що в умовах воєнного стану система «судів» змінюється та починають функціонувати «військово-польові суди» «гарнізонів», «військових частин», «з'єднань», «об'єднань» (як «суди» першої інстанції), «Військовий трибунал» т.зв. «ЛНР» (як «суд апеляційної інстанції») і «Військова колегія Верховного суду» т.зв. «ЛНР» (як «суд касаційної інстанції»). Вироки «військово-польових судів» і «Військового трибуналу» т.зв. «ЛНР» не підлягали оскарженню і могли бути змінені лише в порядку нагляду «головою військової колегії Верховного суду» чи «генеральним прокурором» т.зв. «ЛНР». Було також передбачено,

¹⁰⁰ «Временный основной закон (конституция)» т.н. «ЛНР» от 18.05.2014 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/konstitutsiya/>.

¹⁰¹ Закон от 05.09.2014 «О военных судах Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/607/>.

що до створення «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» його функції виконує «Народна рада» т.зв. «ЛНР».

«Військові суди» повинні були розглядати не тільки справи про правопорушення, але й цивільні та адміністративні справи, пов'язані із захистом прав «військовослужбовців».

Відомості про функціонування цих «судів» виявити не вдалося, проте, як повідомив у жовтні 2014 року О. Мозговий (колишній керівник незаконного збройного формування «Призрак»), «судова система» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» ще не випрацювана, але діє «народний суд», який уже встиг розглянути справи про двох гвалтівників, одного з яких виправдав, а іншого стратив¹⁰². Як зафіксовано на відео, вирішення справи здійснюється простим підняттям рук після повідомлення «головуючим» відомостей про нібито вчинений злочин.

33. У квітні 2015 року були ухвалені «законои», спрямовані на формування «судової системи», – «Про створення судів Луганської народної республіки»¹⁰³ і «Про судову систему»¹⁰⁴, а в травні – «Про статус суддів»¹⁰⁵ та «Про Верховний суд Луганської народної республіки»¹⁰⁶.

Цими законами було передбачено створення на тимчасово окупованій території Луганської області такої «судової системи»:

• **«Верховний суд» т.зв. «ЛНР»** – вищий «судовий» орган з розгляду цивільних, кримінальних, адміністративних та інших справ, а також економічних спорів. Також забезпечує здійснення конституційного «судочинства». Як «суд першої інстанції» він розглядає справи про оскарження актів «вищих органів влади», «кваліфікаційної» та «екзаменаційної комісії суддів».

Складається з:

- ✓ «пленуму», до складу якого входять усі «судді». Надає «судам» роз'яснення про судову практику, затверджує персональний склад «колегій Верховного суду» т.зв. «ЛНР» та виконує інші функції;
- ✓ «президії», до складу якої за посадою входять «голова Верховного суду» т.зв. «ЛНР» та його «заступники», а інші члени з числа «суддів Верховного суду» т.зв. «ЛНР» – затверджуються «головою» т.зв. «ЛНР» за поданням «голови Верховного суду» т.зв. «ЛНР». Переглядає справи в порядку нагляду;
- ✓ «апеляційної колегії», яка формується «пленумом Верховного суду» т.зв. «ЛНР» за поданням «голови Верховного суду» т.зв. «ЛНР» зі складу «суддів» цього «суду». Переглядає в апеляційному порядку справи, підсудні «Верховному суду» т.зв. «ЛНР» як «суду першої інстанції»;
- ✓ «судової колегії в адміністративних справах»;
- ✓ «судової колегії у цивільних справах»;
- ✓ «судової колегії у кримінальних справах»;

¹⁰² Перебіг цих розглядів частково зафіксований на відео: «ЛНР. Первый Народный суд в Алчевске над насильниками» // <https://www.youtube.com/watch?v=1jpmNxmt5dk>.

¹⁰³ Закон от 30.04.2015 «О создании судов Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/943/>.

¹⁰⁴ Закон от 30.04.2015 «О судебной системе» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/939/>.

¹⁰⁵ Закон от 22.05.2015 «О статусе судей» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/985/>.

¹⁰⁶ Закон от 29.05.2015 «О Верховном суде Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/1130/>.

- ✓ «судової колегії в економічних спорах»;
- ✓ «судової колегії у справах військовослужбовців»;

• «Арбітражний суд» т.зв. «ЛНР». Юрисдикція поширюється на всю територію, підконтрольну незаконним збройним формуванням. Порядок діяльності визначений законом «Про Арбітражний суд Луганської народної республіки»¹⁰⁷ та «Арбітражним процесуальним кодексом» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹⁰⁸.

Відомості про початок функціонування та призначення «суддів» до нього не виявлені, тобто «суд» не створений;

- «суди загальної юрисдикції», зокрема:

«Військовий суд» т.зв. «ЛНР», юрисдикція якого поширюється на території, де розташовані підрозділи «народної міліції», інших «військових формувань» й «органів», а також «спеціальних формувань», створених згідно з актами самопроголошеної т.зв. «ЛНР»;

17 місцевих «судів», юрисдикція яких поширюється на територію відповідного району. День початку роботи «судів» мав визначатися «головою» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» після призначення не менше трьох «суддів»¹⁰⁹.

34. 01.10.2015 розпочав роботу «Військовий суд» т.зв. «ЛНР» та в нього було призначено трьох «суддів»¹¹⁰.

24.10.2015 розпочали роботу 14 «судів загальної юрисдикції», зокрема т.зв. «Артемівський районний суд м. Луганськ», «Жовтневий районний суд м. Луганськ», «Каменєбродський районний суд м. Луганськ», «Ленінський районний суд м. Луганськ», «Алчевський міський суд», «Брянківський міський суд», «Кіровський міський суд», «Краснолуцький міський суд», «Антрацитівський міськрайонний суд», «Краснодонський міськрайонний суд», «Лутугинський районний суд», «Перевальський районний суд», «Слов'яносербський районний суд», «Свердловський міськрайонний суд»¹¹¹.

03.12.2015 розпочав роботу т.зв. «Ровеньківський міський суд»¹¹².

28.12.2015 розпочав роботу т.зв. «Стаханівський міський суд»¹¹³.

Незважаючи на те, що передбачене функціонування т.зв. «Первомайського міського суду», його робота так і не розпочалася.

35. З 16.08.2018 розпочалася робота зі створення «Верховного суду» т.зв. «ЛНР». Указом «в. о. голови» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» було зобов'язано «Кваліфікаційну колегію

¹⁰⁷ Закон от 14.06.2018 «Об Арбитражном суде Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6452/>.

¹⁰⁸ «Арбитражный процессуальный кодекс» т.н. «ЛНР» от 14.06.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6450/>.

¹⁰⁹ Закон от 30.04.2015 «О создании судов Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/943/>.

¹¹⁰ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>

¹¹¹ Указ от 24.10.2015 №563/01/10/15 «О начале деятельности судов Луганской народной республики» // <http://lug-info.com/documents/one/ukaz-glavy-lnr-o-nachale-deyatelnosti-sudov-luganskoi-narodnoi-respubliki-737>.

¹¹² Указ от 03.12.2015 №641/01/12/15 «О начале деятельности Ровеньковского городского суда» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-nachale-deyatelnosti-rovenkovskogo-gorodskogo-suda.pdf>.

¹¹³ Указ от 28.12.2015 №696/01/12/15 «О начале деятельности Стахановского городского суда» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-nachale-deyatelnosti-stakhanovskogo-gorodskogo-suda.pdf>.

суддів» т.зв. «ЛНР» оголосити конкурс на заміщення вакантних посад «суддів»¹¹⁴. Цього ж дня конкурс було оголошено, але документи приймалися лише два дні – 17 і 20 серпня з 11:00 до 16:00¹¹⁵. Очевидно, що участь у конкурсі мали взяти наперед домовлені кандидати, яким було відомо про цей конкурс.

Виявити інформацію про те, яким чином проводився відбір «суддів», не вдалося, проте вже 28.08.2018 (через 12 днів з моменту оголошення конкурсу) «Народна рада» т.зв. «ЛНР» за поданням «в. о. голови» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» призначила 14 суддів у «Верховний суд» т.зв. «ЛНР»¹¹⁶. Такі короткі строки формування персонального складу «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» свідчать про імітацію проведених конкурсних процедур добору.

«Верховний суд» т.зв. «ЛНР» розпочав роботу з 25.10.2018¹¹⁷.

36. Законом «Про судову систему» передбачене створення «мирових судів», які мають розглядати нескладні цивільні та кримінальні справи як «суди першої інстанції». Водночас жодних актів, які б передбачали створення таких «судів», ухвалено не було, що свідчить про те, що наразі вони не функціонують.

ВИСНОВОК

З моменту окупації окремих районів Луганської області керівництво незаконних збройних формувань створило на них 18 «судів» – «Верховний суд» т.зв. «ЛНР», «Військовий суд» т.зв. «ЛНР» та 16 місцевих «судів». Тривалий час (до жовтня 2018 року) взагалі не функціонував «суд», який нібито мав забезпечити «перегляд» судових рішень місцевих «судів». Наразі формування «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» повністю не завершено, оскільки не створений «Арбітражний суд» т.зв. «ЛНР» та не розпочали роботу «мирові суди».

2.2. «СУДИ» І «СУДДІ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ЛНР»

37. Стаття 4 закону «Про статус суддів» визначає загальні вимоги до особи, яка має намір стати «суддею»: вища юридична освіта, відсутність судимості, громадянства іноземної держави (права на постійне проживання в іноземній державі), повна дієздатність, неперебування на обліку в наркологічному чи психоневрологічному диспансері, відсутність інших захворювань, які перешкоджають обійманню посади «судді»¹¹⁸.

¹¹⁴ Указ от 16.08.2018 №УГ-570/18 «О некоторых вопросах формирования Верховного Суда Луганской Народной Республики» // http://img.lug-info.com/f/c/Ukaz_glavy_LNR_o_nekotorykh_voprosax_formirovaniya_Verhovnogo_Suda_Luganskoj_Narodnoj_Respubliki.pdf.

¹¹⁵ Квалификационная коллегия судей Луганской народной республики объявила конкурс на замещение вакантных должностей судьи Верховного суда Луганской народной республики // <https://glava-lnr.info/sobytiya/luganskaya-narodnaya-respublika/kvalifikacionnaya-kollegiya-sudev-luganskoy-narodnoy-respubliki-obyavila-konkurs-na-zameschenie-vakantnykh-dolzhnostey-sudi-verhovnogo-suda-luganskoj-narodnoy-respubliki>.

¹¹⁶ Народный совет назначил 14 судей Верховного суда ЛНР // <http://lug-info.com/news/one/narodnyi-sovet-naznachil-14-sudej-verhovnogo-suda-lnr-37910>.

¹¹⁷ Указ от 22.10.2018 №УГ-739/18 «О начале деятельности Верховного Суда Луганской Народной Республики» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-nachale-deyatelnosti-verhovnogo-suda-luganskoy-narodnoy-respubliki.pdf>.

¹¹⁸ Закон от 22.05.2015 «О статусе судей» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/985/>.

Встановлені особливі вимоги залежно від інстанції «суду», зокрема:

- «суддею» «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» може бути громадянин, який досягнув 33 років і має стаж роботи в галузі права щонайменше 10 років (враховуючи роботу на посаді «судді» самопроголошених т.зв. «ЛНР»/ «ДНР», та в Україні);
- «суддею» «районного суду», «Арбітражного суду», «Військового суду» т.зв. «ЛНР» може бути громадянин, який досягнув 27 років і має стаж роботи в галузі права щонайменше 5 років.

38. «Суддю» «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» призначає «Народна рада» т.зв. «ЛНР» за згодою і поданням «голови» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» на основі подання «голови Верховного суду» т.зв. «ЛНР». Перший склад «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» мав бути сформований «головою» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹¹⁹, проте ця норма не була виконана, оскільки перший склад «суду» був обраний «Народною радою» т.зв. «ЛНР».

Усі інших «суддів» призначає «голова» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» за поданням «голови Верховного суду» т.зв. «ЛНР».

39. Відповідно до ст. 15 закону «Про статус суддів»¹²⁰ повноваження «судді» не обмежуються певним строком. Первісна редакція цієї статті, яка діяла до 05.05.2018, визначала, що вперше «суддя» призначається строком на 1 рік, потім на 3 роки, а потім на 5 років.

Усі «судді» в самопроголошеній т.зв. «ЛНР» наразі призначені строком на 3 роки, за винятком «суддів» «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» та тих осіб, які були призначені на посаду вже «в. о. голови» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» (а згодом «головою») Л. Пасічником.

40. 28.08.2018 «Народна рада» т.зв. «ЛНР» призначила 14 «суддів» у «Верховний суд» т.зв. «ЛНР». Усі призначені особи обіймали посади суддів в українських судах (див. Додаток 5).

41. «Суддями» «Військового суду» т.зв. «ЛНР» призначено:

- Саліту Ігоря Геннадійовича¹²¹;
- Полтавського Артема Олександровича¹²²;
- Лунгу Олександра Гарійовича¹²³;

¹¹⁹ Закон от 29.05.2015 «О Верховном суде Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/1130/> (п. 3 ст. 22).

¹²⁰ Закон от 22.05.2015 «О статусе судей» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/985/>.

¹²¹ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>. Строк повноважень був продовжений 01.10.2016 на 3 роки: указ от 01.10.2016 №581/01/10/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_0.pdf.

¹²² Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>. Строк повноважень був продовжений 01.10.2016 на 3 роки: указ от 01.10.2016 №581/01/10/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_0.pdf.

¹²³ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>. Строк повноважень був продовжений 01.10.2016 на 3 роки: указ от 01.10.2016 №581/01/10/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_0.pdf.

• Шурпу Валерія Володимировича¹²⁴. Обіймає до сих пір посаду судді Брянківського міського суду Луганської області та має проходити кваліфікаційне оцінювання¹²⁵.

Також «судьями» цього «суду» були Гедзерук Людмила Миколаївна (01.10.2015¹²⁶–01.10.2016), Олійник Наталя Андріївна (01.10.2015¹²⁷–01.10.2016), Яковлев Валерій Іванович (01.10.2015¹²⁸–01.10.2016), Лисенко Євгенія Миколаївна (21.11.2016¹²⁹–25.12.2016).

42. Кількісний склад місцевих «судів»:

Назва «суду»	Кількість «суддів» ¹³⁰
«Артемівський районний суд м. Луганськ»	3
«Жовтневий районний суд м. Луганськ»	5
«Каменобродський районний суд м. Луганськ»	4
«Ленінський районний суд м. Луганськ»	5
«Алчевський міський суд»	4
«Брянківський міський суд»	4
«Кіровський міський суд»	4
«Краснолуцький міський суд»	2
«Ровеньківський міський суд»	4
«Свердловський міськрайонний суд»	5
«Стаханівський міський суд»	виявлено відомості про призначення 5 «суддів» 25.12.2015 строком на 1 рік ¹³¹ .
«Антрацитівський міськрайонний суд»	4
«Краснодонський міськрайонний суд»	3
«Лутугинський районний суд»	4
«Перевальський районний суд»	4
«Слов'яносербський районний суд»	5
Усього:	60

Детальніше про персональний склад зазначено в Додатку 6.

43. Усього станом на 31.12.2018 «судочинство» на тимчасово окупованій території Луганської області здійснюють 78 осіб, з яких 44 обіймали посади в органах державної влади України. З них – 32 особи (понад 40%) обіймали посаду судді в українському суді.

¹²⁴ Указ от 05.04.2018 №УГ-264/18 «О назначении на должность судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi_0.pdf.

¹²⁵ Інформаційне повідомлення на сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України // <https://vkksu.gov.ua/ua/news/1do-uwagi-suddi-briankivskogo-miskogo-sudu-luganskoj-oblasti-shurpi-walierija-wolodimirowitscha/>.

¹²⁶ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

¹²⁷ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

¹²⁸ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

¹²⁹ Указ от 21.11.2016 №766/01/11/16 «О переводе судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi_2.pdf.

¹³⁰ Станом на 31.12.2018, виходячи з інформації, наявної у відкритих джерелах.

¹³¹ Судьи Стахановского городского суда принесли присягу // <http://lug-info.com/news/one/sudi-stakhanovskogo-gorodskogo-suda-prinesli-prisyagu-9430>.

З указаних українських суддів 18 було звільнено Вищою радою правосуддя за вчинення істотного дисциплінарного проступку¹³², зокрема через поведінку, яка порочить звання судді та підриває авторитет правосуддя, 1 – у зв'язку з порушенням вимог щодо несумісності¹³³ (у зв'язку з неподанням заяви, передбаченої Законом України «Про очищення влади»), 2 – у відставку, а 4 – за власним бажанням (до призначення на посаду «судді» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»).

Окрім того, як зазначив у своєму інтерв'ю член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України С. Прилипка, *«ряд колишніх суддів луганських апеляційних судів, які не переїхали зі своїми судами в Северодонецьк, фактично брали участь у розробці місцевих кодексів, у тому числі процесуальних»*¹³⁴.

44. Варто відмітити, що стосовно 8 осіб, які здійснюють «судочинство» в самопроголошеній т.зв. «ЛНР», Вищою кваліфікаційною комісією суддів України призначено кваліфікаційне оцінювання у 2018 році, зокрема:

Шумченко Л. (Ровеньківський міський суд Луганської області)¹³⁵;

Чернова Н. (Брянківський міський суд Луганської області)¹³⁶;

Степіна О. (Жовтневий районний суд м. Луганськ)¹³⁷. Лише 22.02.2019 Першою дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя було ухвалене рішення про притягнення її до дисциплінарної відповідальності у виді подання про звільнення через встановлення факту співпраці з терористичною організацією т.зв. «ЛНР»¹³⁸;

Чаркіна І. (Жовтневий районний суд м. Луганськ)¹³⁹. Лише 17.12.2018 Другою дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя було ухвалене рішення про притягнення її до дисциплінарної відповідальності у виді подання про звільнення через встановлення факту співпраці з терористичною організацією т.зв. «ЛНР»¹⁴⁰, а в лютому 2019 року вона була звільнена¹⁴¹)

Долотін В. (Краснолуцький міський суд Луганської області)¹⁴²;

Шурпа В. (Брянківський міський суд Луганської області)¹⁴³;

Шамардіна М. (Краснодонський міськрайонний суд Луганської області)¹⁴⁴;

Шелюта В. (Краснолуцький міський суд Луганської області)¹⁴⁵. Лише 21.09.2018 Першою дисциплінарною палатою Вищою радою правосуддя було ухвалене рішення про

¹³² Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

¹³³ Рішення Вищої ради правосуддя від 08.08.2017 №2375/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/2375_08.08_2017_docx.

¹³⁴ Все факты о сотрудничестве отдельных судей с властями России, «ДНР» или «ЛНР» тщательно проверяются, – член Квалификационной Комиссии С. Прилипка // <https://sud.ua/ru/news/sud-info/101249-vse-fakti-o-sotrydnichestve-otdelnykh-sydej-s-vlastyami-rossii-dnr-ili-lnr-tshchatelno-proveryayutsya-chlen-kvalifikomissii-s-prilipko>.

¹³⁵ Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді, згідно з рішенням від 07 червня 2018 року // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/decision07.06.20181.pdf> (пункт 2133).

¹³⁶ Там само, пункт 2025.

¹³⁷ Там само, пункт 1781.

¹³⁸ Рішення Вищої ради правосуддя від 22.02.2019 №538/1дп/15-19 // <http://www.vru.gov.ua/act/17491>.

¹³⁹ Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді, згідно з рішенням від 07 червня 2018 року // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/decision07.06.20181.pdf> (пункт 2002).

¹⁴⁰ Рішення Вищої ради правосуддя від 17.12.2018 №3891/2дп/15-18 // <http://www.vru.gov.ua/act/16747>.

¹⁴¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 12.02.2019 № 445/0/15-19 // <http://www.vru.gov.ua/act/17396>.

¹⁴² Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді, згідно з рішенням від 07 червня 2018 року // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/decision07.06.20181.pdf> (пункт 542).

¹⁴³ Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді згідно з рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року // https://vkksu.gov.ua/userfiles/spisok_syddiv1.pdf (пункт 1734).

¹⁴⁴ Там само, пункт 1675.

¹⁴⁵ Список суддів місцевих та апеляційних судів, стосовно яких заплановано проведення кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/spisokZspec08052018.pdf> (пункт 2124).

притягнення його до дисциплінарної відповідальності у виді подання про звільнення через встановлення факту співпраці з терористичною організацією т.зв. «ЛНР»¹⁴⁶, а в листопаді 2018 року він був звільнений¹⁴⁷.

ВИСНОВОК

Ключову роль у призначенні «суддів» у самопроголошеній т.зв. «ЛНР» відіграють голова незаконного збройного формування та «голова Верховного суду» т.зв. «ЛНР». З огляду на відкриті дані «судочинства» в самопроголошеній т.зв. «ЛНР» здійснює 78 осіб, 40% з яких – це українські судді. Деякі з цих осіб до сих пір не звільнені з посади в українському суді.

2.3. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ «СУДОЧИНСТВА» НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

45. Під час здійснення «судочинства» застосовуються норми українського законодавства, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, які діяли на підконтрольних територіях станом на 18.05.2014, у частині, яка не суперечить актам, ухваленим незаконними збройними формуваннями.

Окрім того, керівниками незаконних збройних формувань було ухвалено власне матеріальне «законодавство», зокрема «Трудовий кодекс» (30.04.2015)¹⁴⁸, «Сімейний кодекс» (14.06.2018)¹⁴⁹, «Цивільний кодекс» (10.10.2018)¹⁵⁰ та розроблено проект земельного кодексу¹⁵¹.

46. У червні 2018 року було ухвалено «Арбітражний процесуальний кодекс»¹⁵² та «Кодекс адміністративного судочинства»¹⁵³, а в жовтні 2018 року – «Цивільний процесуальний кодекс» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹⁵⁴.

47. Місцеві «суди» тривалий час здійснювали «судочинство» лише в кримінальних справах і справах про адміністративні правопорушення. Лише з 21.12.2018 розпочався «розгляд»

¹⁴⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 21.09.2018 №2948/1дп/15-18 // <http://www.vru.gov.ua/act/15802>.

¹⁴⁷ Рішення Вищої ради правосуддя від 15.11.2018 № 3498/0/15-18 // <http://www.vru.gov.ua/act/16352>.

¹⁴⁸ «Трудовой кодекс» т.н. «ЛНР» от 30.04.2015 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/980/>.

¹⁴⁹ «Семейный кодекс» т.н. «ЛНР» от 14.06.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6445/>.

¹⁵⁰ «Гражданский кодекс» т.н. «ЛНР» от 10.10.2018 // <https://glava-lnr.info/dokumenty/kodeksy/kodeks-grazhdanskiy-kodeks-luganskoy-narodnoy-respubliki>.

¹⁵¹ Законопроект «Земельный кодекс» // https://nslnr.su/zakonodatelnaya-devyatnost/zakonoproekty/1940/?sphrase_id=184341.

¹⁵² «Арбитражный процессуальный кодекс» т.н. «ЛНР» от 14.06.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6450/>.

¹⁵³ «Кодекс административного судопроизводства» т.н. «ЛНР» от 14.06.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6451/>.

¹⁵⁴ «Гражданский процессуальный кодекс» т.н. «ЛНР» от 10.10.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6978/>.

цивільних справ¹⁵⁵. Проте «судочинство» в адміністративних та господарських справах не здійснюється¹⁵⁶.

48. Кримінальне «судочинство» здійснюється на підставі «Кримінального кодексу»¹⁵⁷ (14.08.2015) та «Кримінально-процесуального кодексу» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹⁵⁸ (21.08.2015), зміст яких практично аналогічний до змісту відповідних кодексів Російської Федерації¹⁵⁹.

Особливості «розгляду» кримінальних справ:

- кримінальне «судочинство» здійснюється на одній з державних мов (українська або російська) залежно від клопотань учасників процесу (ч. 1 ст. 20);

- залежно від характеру і тяжкості злочину «судочинство» здійснюється в публічному, публічно-приватному та приватному порядку (ст. 22). Справи приватного обвинувачення розпочинаються не інакше як за зверненням потерпілого та підлягають припиненню у зв'язку з примиренням потерпілого та обвинуваченого. У такому порядку «розглядаються» справи про заподіяння легких тілесних ушкоджень, побиттів та про наклеп. Справи публічно-приватного обвинувачення порушуються тільки за зверненням потерпілого, але не підлягають припиненню у зв'язку з примиренням. У такому порядку розглядаються справи про зґвалтування, насильницькі дії сексуального характеру, порушення недоторканності особистого життя, порушення таємниці кореспонденції та інші, перелік яких визначений ч. 3 ст. 22 «Кримінально-процесуального кодексу» самопроголошеної т.зв. «ЛНР». Решта справ розглядається в порядку публічного обвинувачення;

- передбачена стадія порушення кримінальної справи (ст. 26);

- справи розглядаються «мировими судьями» (у випадку, якщо покарання не перевищує 3 років позбавлення волі), «Верховним судом» т.зв. «ЛНР» як «судом першої інстанції» (зокрема, про особливо тяжкі злочини, справи, які містять державну таємницю, а також щодо «депутатів Народної ради» т.зв. «ЛНР» та «суддів» за їхнім клопотанням), районним «судом» (решта справ, щодо яких не встановлена підсудність іншим судам) (ст. 33). «Військовий суд» т.зв. «ЛНР» розглядає всі справи про злочини, вчинені «військовослужбовцями» і громадянами, які проходять «військові збори», за винятком справ, які підсудні «Верховному суду» т.зв. «ЛНР»;

- захист здійснюється адвокатами. Також за рішенням «суду» в ролі захисника можуть бути допущені інші особи (ст. 52);

- запобіжні заходи, які можуть застосовуватися: підписка про невиїзд, особиста порука, нагляд командуванням «військової частини», нагляд за неповнолітнім обвинуваченим, застава, домашній арешт, тримання під вартою (ст. 101). Визначені інші заходи процесуального примусу, які можуть застосовуватися, зокрема: зобов'язання, привід, тимчасове відсторонення від посади, накладення арешту на майно (ст. 114);

¹⁵⁵ Верховный суд сообщает // <https://supcourtlnr.su/news/23-verhovnyi-sud-soobschaet.html>.

¹⁵⁶ О работе городского суда // <https://www.youtube.com/watch?v=zMkq4-4vPGY>; Депутат Народного совета ЛНР Михаил Кукоев: «Судебная система республики уверенно формируется» // <http://lug-info.com/comments/one/deputat-narodnogo-soveta-lnr-mikhail-kukoev-sudebnaya-sistema-respubliki-uverenno-formiruetsya-660>; Гражданские суды скоро начнут работу в ЛНР // <http://miaistok.su/grazhdanskiye-sudy-skoro-nachnut-rabotu-v-lnr/>.

¹⁵⁷ «Уголовный кодекс» т.н. «ЛНР» от 14.08.2015 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/1870/>.

¹⁵⁸ «Уголовно-процессуальный кодекс» т.н. «ЛНР» от 21.08.2015 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/1873/>.

¹⁵⁹ Сравнение Уголовного-процессуального кодекса (УПК) самопровозглашенной ЛНР, РФ и Украины // <http://khp.org/index.php?id=1472711495>.

• «досудове розслідування» проводиться у формі «попереднього слідства» або «дізнання» (ст. 153). «Дізнання» проводиться тільки за визначеними категоріями справ. Строк проведення – 30 днів з моменту порушення кримінальної справи (ст. 230, 231). У випадку, якщо за результатами проведення «слідчих дій» отримані достатні відомості щодо винуватості особи, «дізнавач» повідомляє про підозру, а згодом – складає обвинувальний акт та передає його «прокурору». Передбачене також проведення «дізнання» у скороченій формі у випадку, якщо підозрюваний визнає свою вину, характер і розмір заподіяної шкоди, а також не оспорує правову оцінку діянню (ст. 236). При проведенні «дізнання» у скороченій формі «дізнавач» зобов'язаний провести тільки ті «слідчі дії», непроведення яких може призвести до втрати слідів злочину;

• передбачено особливі порядки здійснення «судового» розгляду. Зокрема, ухвалення вироку без проведення «судового» розгляду (ст. 336-339), у випадку укладення досудової угоди про співробітництво (ст. 340-348);

• передбачено можливість розгляду справи «судом присяжних». При цьому присяжні вирішують тільки три основні питання, а саме про те, чи доведено, що мало місце діянню, чи доведено те, що це діянню вчинив підсудний, чи винен підсудний у вчиненні цього діянню (ст. 370). У випадку, якщо присяжні ухвалюють рішення про невинуватість обвинуваченого, то ухвалюється виправдувальний вирок. В іншому випадку продовжується «судовий» розгляд і вирішуються питання, пов'язані з кваліфікацією дій обвинуваченого, вирішенням цивільного позову, призначенням покарання (ст. 378).

49. Ось як охарактеризувала кримінальне «судочинство» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» особа, яка перебувала в полоні близько року:

«Був засуджений «військовим судом ЛНР» за розпалювання міжнародної ворожнечі та державну зраду (шпигунство на користь іноземної держави) України. У послугах захисника мені відмовили. Засідання було закритим, головуєчий суддя – Полтавський»¹⁶⁰.

50. 15.07.2016 ухвалено «Кодекс про адміністративні правопорушення» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹⁶¹. Особливості «розгляду» справ про притягнення до адміністративної відповідальності:

• передбачена можливість притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності одночасно з притягненням фізичної особи. На юридичну особу можуть бути накладені лише адміністративні стягнення у вигляді попередження, адміністративного штрафу, конфіскації знаряддя/предмету правопорушення, адміністративного призупинення діяльності (ч. 2, 3 ст. 2.1, 2.12, ч. 2 ст. 3.2);

• у випадку вчинення адміністративного правопорушення «військовослужбовцями» або особами, які проходять «військові збори», вони притягуються до дисциплінарної відповідальності, окрім певних правопорушень (ст. 2.5);

• види адміністративних стягнень: попередження, адміністративний штраф, конфіскація знаряддя/предмету правопорушення, позбавлення спеціального права,

¹⁶⁰ Служба безпеки України. Свидетельства украинских граждан, которые были заложниками российских террористических группировок на территории ОРДЛО, относительно вооруженной агрессии Российской Федерации против Украины, нечеловеческих условий содержания, физического насилия, пыток и морально-психологического издевательства / Шестой выпуск сборника (15.05.2018) – с. 15-16.

¹⁶¹ «Кодекс об административных правонарушениях» т.н. «ЛНР» от 15.07.2016 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/3207/>.

адміністративний арешт, адміністративне видворення за межі самопроголошеної т.зв. «ЛНР» іноземного громадянина чи особи без громадянства, дискваліфікація, адміністративне призупинення діяльності, обов'язкові роботи, адміністративна заборона на відвідування місць проведення офіційних спортивних заходів у дні їх проведення (ч. 1 ст. 3.2, ст. 3.4-3.13). Дискваліфікація передбачає позбавлення фізичної особи права обіймати посади державної цивільної служби, в «органах місцевого самоврядування», у «виконавчому органі управління юридичної особи» строком від 6 місяців до 3 років;

- справи про адміністративні правопорушення розглядаються «судами загальної юрисдикції», «Арбітражним судом» т.зв. «ЛНР» та «мировими суддями»;

- провадження у справах здійснюється однією з офіційних мов самопроголошеної т.зв. «ЛНР» залежно від клопотання учасників справи (ст. 24.2);

- у випадку, якщо у справі мало місце позапроцесуальне звернення до «суду», «суддя» має повідомити учасників справи про таке звернення (ст. 24.4);

- представником учасників справи може бути як адвокат, так і інша особа (ст. 25.5);

- передбачене проведення «адміністративного розслідування» строком до 1 місяця, якщо необхідне проведення експертизи чи інших процесуальних дій (ст. 28.8). У такому випадку ухвалюється процесуальне рішення про порушення справи про адміністративне правопорушення;

- постанова у справі про притягнення особи до адміністративної відповідальності може бути оскаржена до вищестоящего «суду» (ст. 31.1). Також «прокурор» може внести протест на це рішення до «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» (ст. 31.11, 31.12).

51. «Розгляд» цивільних справ має здійснюватися на підставі «Цивільного процесуального кодексу» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»¹⁶², яким передбачені такі особливості здійснення «судочинства»:

- здійснюється винятково російською мовою (ст. 10);

- «розгляд» цивільних справ як «судами першої інстанції» здійснюється:

- 1) «мировими суддями» (справи про видання судового наказу, розірвання шлюбу (якщо відсутній спір про дітей), поділ спільного майна подружжя (вартістю не більше 50 тис. рублів), інші сімейні спори (за певними винятками), про визнання порядку користування майном та майнові спори з ціною позову до 50 тис. рублів, за винятком справ про спадкування та інтелектуальну власність (ст. 24);

- 2) місцевими «судами»;

- 3) «Військовим судом» т.зв. «ЛНР» (цивільні справи про захист прав «військовослужбовців»);

- 4) «Верховним судом» т.зв. «ЛНР» (справи, у яких міститься державна таємниця);

- «мировий суддя» не зобов'язаний складати вмотивоване рішення за результатами розгляду справи, якщо сторони не вимагають цього;

- можливість здійснення розгляду справи в спрощеному порядку, без проведення попереднього засідання та виклику сторін, а також винятково на підставі наданих сторонами документів. За результатами розгляду «суд» надсилає сторонам лише резолютивну частину рішення. За заявою сторони або у випадку подання апеляційної скарги «суд» зобов'язаний викласти вмотивоване рішення;

¹⁶² «Гражданский процессуальный кодекс» т.н. «ЛНР» от 10.10.2018 // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6978/>.

- апеляційний перегляд рішень місцевих «судів» здійснює «судова колегія у цивільних справах Верховного суду» т.зв. «ЛНР», рішень «Військового суду» т.зв. «ЛНР» – «судова колегія у справах військовослужбовців Верховного суду» т.зв. «ЛНР», «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» – його «апеляційна палата». Рішення «мирових суддів» оскаржуються до місцевого «суду»;

- на рішення, яке набрало законної сили, може бути поданий протест «прокурором» або касаційна скарга;

- рішення, які були переглянуті в касаційному порядку у «Верховному суді» т.зв. ЛНР», рішення «Верховного суду» т.зв. ЛНР», які були предметом апеляційного перегляду, можуть бути переглянуті в порядку нагляду «президією Верховного суду» т.зв. «ЛНР».

ВИСНОВОК

У самопроголошеній т.зв. «ЛНР» здійснюється «розгляд» лише кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення, а віднедавна нібито розпочався «розгляд» цивільних справ. «Судочинство» здійснюється на підставі ухвалених керівництвом незаконного збройного формування «нормативних» актів, які регулюють порядок здійснення «судочинства». Загалом ці акти є копіями відповідних нормативно-правових актів Російської Федерації.

«СУДОВА СИСТЕМА» самопроголошеної Т.ЗВ. «ЛНР»

Структура «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» станом на 31.12.2018 року

«ВЕРХОВНИЙ СУД» Т.ЗВ. «ЛНР» (25.10.2018*)

одночасно «суд першої інстанції», «касаційної» та «конституційний» «суд»

✓ «пленум»	✓ «президія»
✓ «судова колегія в адміністративних справах»	✓ «апеляційна колегія»
✓ «судова колегія у цивільних справах»	✓ «судова колегія у кримінальних справах»
✓ «судова колегія у економічних спорах»	✓ «судова колегія у справах військовослужбовців»

«СУДИ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ»:

- «Військовий суд» т.зв. «ЛНР» (01.10.2015);

16 МІСЦЕВИХ «СУДІВ»:

○ "Артемівський районний суд м. Луганськ"
(24.10.2015)	○ "Антрацитівський міськрайонний суд"
(24.10.2015)
○ "Жовтневий районний суд м. Луганськ"
(24.10.2015)	○ "Краснодонський міськрайонний суд"
(24.10.2015)
○ "Каменобродський районний суд м. Луганськ"
(24.10.2015)	○ "Лутугинський районний суд"
(24.10.2015)
○ "Ленінський районний суд м. Луганськ"
(24.10.2015)	○ "Перевальський районний суд"
(24.10.2015)
○ "Алчевський міський суд"
(24.10.2015)	○ "Слов'яносербський районний суд"
(24.10.2015)
○ "Брянківський міський суд"
(24.10.2015)	○ "Свердловський міськрайонний суд"
(24.10.2015)
○ "Кіровський міський суд"
(24.10.2015)	○ "Ровеньківський міський суд"
(03.12.2015)
○ "Краснолуцький міський суд"
(24.10.2015)	○ "Стаханівський міський суд"
(28.12.2015)

ПЕРЕДБАЧЕНО СТВОРЕННЯ «АРБИТРАЖНОГО СУДУ» Т.ЗВ. «ЛНР»

Відомості про початок функціонування та призначення «суддів» до нього не виявлені.

* тут і надалі в дужках – дата початку роботи «суду».

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД «СУДОВОЇ СИСТЕМИ» САМОПРОГОЛОШЕНОЇ Т.ЗВ. «ЛНР»

Загальна кількість осіб, які обіймають посади «суддів», – **78**, з них **32** особи обіймали посаду судді в українському суді.

Інфографіку створено за підтримки Європейського Союзу в межах проекту ЦППР «Посилення ролі громадянського суспільства у забезпеченні демократичних реформ і якості державної влади». Зміст інфографіки є предметом відповідальності ЦППР і не обов'язково відображає позицію ЄС.

III. ПРОБЛЕМИ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ІСНУВАННЯМ «СУДОВОЇ СИСТЕМИ» НА НИХ

52. 12.08.2014 Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції»¹⁶³, яким було фактично констатовано, що суди в районі проведення антитерористичної операції не здійснюють правосуддя.

Частиною 3 ст. 2 Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» визначено: *«Діяльність збройних формувань Російської Федерації та окупаційної адміністрації Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що суперечить нормам міжнародного права, є незаконною, а будь-який виданий у зв'язку з такою діяльністю акт є недійсним і не створює жодних правових наслідків»*¹⁶⁴. Окрім того, цим законом (ч. 1 ст. 2) на тимчасово окуповані території Сходу України була поширена дія Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», частинами 2, 3 ст. 9 якого визначено, що будь-які органи, створені не в порядку, передбаченому законом України, є незаконними, а їхні акти – недійсними¹⁶⁵.

Тобто державною владою України не визнаються будь-які «суди» та інші «органи, створені незаконними збройними формуваннями на Сході України, та, відповідно, будь-які акти, ухвалені такими суб'єктами.

53. Здійснюючи моніторинг дотримання прав людини в Україні, у тому числі на тимчасово окупованих територіях, Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини неодноразово надавало характеристику «судовим системам», які були створені керівництвом незаконних збройних формувань, зокрема:

- *«на територіях, підконтрольних озброєним групам, відсутнє верховенство права та порядок і водночас в них створені незаконні паралельні структури. Ці структури*

¹⁶³ Закон України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» від 12.08.2014 №1632-VII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1632-18>.

¹⁶⁴ Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» від 18.01.2018 №2268-VIII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2268-19>.

¹⁶⁵ Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 №1207-VII // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1207-18/paran2#n2>.

використовуються як інструменти для залякування та контролю населення, яке проживає на підконтрольних озброєним групам територіях, а також для вчинення подальших порушень прав людини. ... Ці структури були створені для нав'язування влади озброєних груп населенню територій, які перебувають під контролем цих груп, та щоб узаконити порушення прав людини озброєними групами. Такі структури суперечать духу Мінських домовленостей. ... УВКПЛ не мало змоги оцінити, наскільки «система правосуддя» «Донецької народної республіки» та «Луганської народної республіки» відповідає ключовим стандартам належної правової процедури та справедливого судового розгляду в частині невід'ємного права затриманого бути доставленим до суду для вирішення питання про законність його затримання. УВКПЛ занепокоєне, що розвиток паралельних структур «здійснення правосуддя» призводитиме до систематичного порушення прав осіб, позбавлених волі озброєними групами та видачі рішень, які суперечать нормам в області сфер людини» (п. 54, 65, 66 доповіді про ситуацію з правами людини в Україні за період 16.02–15.05.2015)¹⁶⁶;

- «такі структури використовуються для формалізації діяльності озброєних груп, яка порушує права людини, як-от позбавлення волі без належного захисту чи судових гарантій. УВКПЛ відзначає, що члени озброєних груп, як видається, користуються високим рівнем безкарності за цілу низку порушень прав людини. ... УВКПЛ вважає, що озброєні групи не мають повноважень засуджувати або позбавляти людей волі» (п. 79, 83 доповіді про ситуацію з правами людини в Україні за період 16.11.2015–15.02.2016)¹⁶⁷;

- «ці структури функціонують у свавільний спосіб та не створюють можливостей і механізмів отримання захисту і відшкодування шкоди для потерпілих від їх діяльності» (п. 91 доповіді про ситуацію з правами людини в Україні за період 16.05–15.08.2016)¹⁶⁸;

- «ці структури не відповідають праву «на справедливий і публічний розгляд справи компетентним, незалежним і неупередженим судом, створеним на підставі закону», як це встановлено у статті 14 МПГПП. УВКПЛ звертає увагу, що і міжнародне право прав людини і міжнародне гуманітарне право передбачають низку правових гарантій, таких як розгляд справи незалежним, неупередженим і належним чином заснованим судом. Вищезгадані структури, створені у «Донецькій народній республіці» та «Луганській народній республіці», *prima facie* не відповідають цим вимогам» (п. 75 доповіді про ситуацію з правами людини в Україні за період 16.08–15.11.2016)¹⁶⁹;

- «УВКПЛ зібрало вагомі підтвердження того факту, що паралельні структури не забезпечують доступу жертв порушень прав людини до ефективних засобів правового захисту» (п. 98 доповіді про ситуацію з правами людини в Україні за період 16.02–15.05.2017)¹⁷⁰.

Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні також відзначала, що «паралельні «системи правосуддя», створені на непідконтрольних уряду територіях, не відповідають нормам українського законодавства, здебільшого непрозорі та мають обмежені можливості», «ці

¹⁶⁶ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 лютого-15 травня 2016 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine_14th_HRMMU_Report_UKRANIAN.pdf.

¹⁶⁷ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 листопада 2015 р. – 15 лютого 2016 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine_13th_HRMMU_Report_3March2016_Ukrainian.pdf.

¹⁶⁸ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 травня – 15 серпня 2016 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine15thReport_ukr.pdf.

¹⁶⁹ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 серпня – 15 листопада 2016 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport16th_UKR.pdf.

¹⁷⁰ Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини: доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 16 лютого – 15 травня 2017 р. // https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/UAReport18th_UKR.pdf.

«системи» здебільшого є недієвими, діють у складних умовах та викликають серйозне занепокоєння через ситуацію з доступом до правосуддя, зокрема дотримання права на належну правову процедуру та справедливий суд»¹⁷¹.

Тобто позиція міжнародної спільноти також полягає у невизнанні діяльності «судової системи», яка створена самопроголошеними т.зв. «Д/ЛНР» та рішень, які нею ухвалюються. Окрім того, висловлюється стурбованість щодо дотримання гарантій права на справедливий суд при розгляді справ такими суб'єктами.

54. З огляду на вказані позиції державної влади України та міжнародних організацій слід звернути увагу на низку проблемних питань, які виникнуть після відновлення контролю Урядом України над тимчасово окупованими територіями, а саме:

Яке юридичне значення будуть мати відомості, зібрані в кримінальних справах суб'єктами, створеними незаконними збройними формуваннями?

Обґрунтування актуальності питання: на тимчасово окупованих територіях також вчиняються діяння, які є кримінально-караними за українським законодавством (убивства, заподіяння тілесних ушкоджень, крадіжки, грабежі, торгівля наркотичними засобами). Після відновлення контролю українського уряду над цими територіями національні правоохоронні органи зіткнуться з проблемою притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили такі злочини під час окупації. Проте в деяких категоріях кримінальних справ неможливо повторно провести слідчі дії (наприклад, обшук, під час якого було вилучено знаряддя злочину, судово-медичну експертизу, допит свідка-очевидця злочину, який помер, та ін.), що може призвести до неможливості притягнення таких осіб до кримінальної відповідальності за українським законодавством у зв'язку з недостатністю доказів.

Чи буде зараховуватися покарання, яке відбуде особою, засудженою «судом» самопроголошених т.зв. «Д/ЛНР», при призначенні особі покарання за цей же злочин національним судом?

Обґрунтування актуальності питання: численними є випадки притягнення до кримінальної відповідальності на тимчасово окупованих територіях осіб за вчинення діянь, які є кримінально-караними за українським законодавством, зокрема і шляхом «засудження» їх до позбавлення волі. Після звільнення цих територій правоохоронні органи мають вжити заходи для притягнення до кримінальної відповідальності таких осіб та засудження їх українським судом. Проте у випадку, якщо особа вже була «засуджена» до позбавлення волі «судом», створеним незаконними збройними формуваннями, та частково відбула покарання (наприклад, 2 роки в місцях позбавлення волі), то призначення їй нового покарання без урахування відбутого (нехай і на підставі недійсного вироку) призведе до порушення принципів і завдань кримінального права.

Чи буде обов'язковою підставою поновлення строку позовної давності факт знаходження (проживання) позивача (відповідача) на тимчасово окупованих територіях?

¹⁷¹ Тематичний звіт Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні «Доступ до правосуддя в контексті конфлікту в Україні», с. 16 // <https://www.osce.org/uk/ukraine-smm/212321?download=true>.

Обґрунтування актуальності питання: частинами 4, 5 ст. 267 Цивільного кодексу України визначено, що спливу позовної давності є підставою для відмови в позові, окрім випадків, якщо суд визнає поважними причини пропуску позовної давності¹⁷². Як зазначив Європейський суд з прав людини, строки позовної давності «служать декільком важливим цілям, зокрема вони забезпечують правову визначеність і остаточність, захищають потенційних відповідачів від задовнених вимог, яким було б важко протистояти, і запобігають несправедливості, що могла б виникнути, якби суди мусили ухвалювати рішення стосовно подій, які мали місце в далекому минулому, і на підставі доказів, які вже могли б стати ненадійними й неповними з плином часу»¹⁷³. Відсутність сформованого підходу до вирішення цього питання може призвести до формування неоднакової судової практики, що не буде сприяти успішності процесу реінтеграції цих територій.

Чи будуть підлягати захисту права працівників, що перебували в трудових відносинах з юридичними особами, які функціонували на тимчасово окупованих територіях?

Обґрунтування актуальності питання: за національним законодавством, створення будь-яких юридичних осіб на тимчасово окупованих територіях не має жодних юридичних наслідків. Проте, враховуючи, що з моменту захоплення цих територій, минуло близько п'яти років, такі юридичні особи створюються і до того ж – здійснюють найм працівників. Жодним законом України не передбачено, що Кодекс законів про працю України не підлягає застосуванню на тимчасово окупованих територіях, а тому після звільнення цих територій до судів України можуть надійти численні трудові спори, пов'язані з невивплатою заробітної плати та іншими порушеннями трудового законодавства, які були допущені суб'єктами, що функціонували на тимчасово окупованих територіях.

Якими будуть правові наслідки призначення особи опікуном/піклувальником «судами» самопроголошених т.зв. «Д/ЛНР»?

Обґрунтування актуальності питання: з метою забезпечення захисту та реалізації прав та законних інтересів осіб, які не можуть повною мірою їх самостійно реалізувати, українським законодавством передбачений інститут опікунства. Як було виявлено, «суди» самопроголошеної т.зв. «ДНР» вирішують справи про призначення опікунів/піклувальників для таких осіб, які згодом вступають у правовідносини від імені своїх підопічних. Невизнання українською владою рішень про призначення особи опікуном/піклувальником фактично призведе до того, що всі дії, вчинені такою особою в інтересах свого підопічного, є недійсними та не будуть створювати жодних юридичних наслідків.

55. На нашу думку, вирішення цих проблемних питань можливе шляхом ухвалення спеціального закону (з внесенням змін до відповідних процесуальних кодексів), який би врегулював порядок визнання «документів», які були ухвалені/створені/видані незаконно створеними органами збройних формувань та які мають важливе значення для захисту

¹⁷² Цивільний кодекс України від 16.01.2003 №435-IV // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/paran1412#n1412>.

¹⁷³ Judgment of European Court of Human Rights in case of Stubbings and others v. the United Kingdom (application no. 22083/93, 22095/93) // <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58079%22%5D%7D>.

прав людини та виконання державою своїх функцій (для прикладу, «протоколи слідчих дій», які неможливо провести повторно). Цю функцію має бути покладено тільки на суди. Це дасть змогу забезпечити контроль за дотриманням вимог законодавства.

Правом ініціювати таке провадження повинні бути наділені органи прокуратури (при здійсненні досудового розслідування кримінальних проваджень та справ про адміністративні правопорушення) та інші особи, яким це потрібно для захисту їхніх прав.

При розгляді питання про визнання «документа», виданого суб'єктом незаконних збройних формувань, суд у першу чергу повинен з'ясувати, чи були дотримані ключові гарантії прав і свобод людини під час його прийняття. Також слід з'ясувати значення цього документа як для особи, яка звернулася з відповідним клопотанням, так і для системи суспільних правовідносин та публічного порядку України.

IV. ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження встановлено, що керівники збройних формувань проводять активну роботу зі створення власної «судової системи» та розробки нормативної бази для її функціонування.

«Судові системи» самопроголошених т.зв. «ДНР» та «ЛНР» мають **спільні ознаки**, а саме:

- 1) початково вони формувалися як двоступеневі, проте в самопроголошеній т.зв. «ДНР» нещодавно відійшли від цієї концепції та передбачили створення окремого «апеляційного суду»;
- 2) процедура добору та звільнення «суддів» є непрозорою. Одна із ключових ролей у цій процедурі відведена керівникам незаконних збройних формувань та «головам» відповідних «судів», які підконтрольні цим керівникам. У таких умовах формування професійного та незалежного суду, який би не використовувався як каральний механізм, неможливе;
- 3) істотну частку «судового» корпусу складають особи, які здійснювали правосуддя у судах України (у самопроголошених т.зв. «ДНР» – 36%, «ЛНР» – 40%), частина з яких до сьогодні вважається суддями за законодавством України;
- 4) при здійсненні «судочинства» підлягає застосуванню у тому числі законодавство України, в частині, яка не суперечить «актам», прийнятим самопроголошеними т.зв. «ДНР» та «ЛНР». Незаконні збройні формування наразі ведуть активну роботу, спрямовану на формування власної «нормативної» бази за зразком російської;
- 5) відсутні інформаційні ресурси, які забезпечують вільний доступ до «судових рішень», ухвалених цими «судами». У самопроголошеній т.зв. «ДНР» публікуються лише рішення у справах про визнання екстремістськими різних організацій, книг, інших матеріалів. Також у вільному доступі не було виявлено жодних повних відеозаписів судових засідань;
- 6) керівники незаконних збройних формувань не дотримуються навіть власних «нормативних актів». Для прикладу, у самопроголошеній т.зв. «ДНР» «судді» призначалися на 3 роки, хоча «закон» на той момент визначав безстроковість обіймання ними посади. У самопроголошеній т.зв. «ЛНР», усупереч встановленим ними ж вимогами, перший склад «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» був призначений «Народною радою», а не «головою» т.зв. «ЛНР».

Слід звернути увагу на **відмінності** цих «судових систем», зокрема:

- 1) в інституційному плані більш сформованою є «судова система» самопроголошеної т.зв. «ДНР», оскільки функціонують як «суди першої інстанції», так і «суд», який забезпечує перегляд їхніх рішень. У самопроголошеній т.зв. «ЛНР» до жовтня 2018 року не діяв «суд»,

який би забезпечував апеляційний/касаційний перегляд рішень, ухвалених місцевими «судами»;

«судова система» самопроголошеної т.зв. «ДНР» забезпечує розгляд усіх категорій справ (цивільних, адміністративних, господарських, кримінальних та справ про адміністративні правопорушення). Натомість у самопроголошеній т.зв. «ЛНР» розглядаються лише кримінальні справи та справи про адміністративні правопорушення, а з кінця грудня 2018 року – цивільні справи, що разом з відсутністю тривалий час механізму «судового» перегляду рішень свідчить про те, що в самопроголошеній т.зв. «ЛНР» «суд» у першу чергу розглядається як каральний механізм;

2) основою здійснення «судочинства» в самопроголошеній т.зв. «ДНР» є українські процесуальні закони (за винятком «Кримінально-процесуального кодексу» самопроголошеної т.зв. «ДНР», який був ухвалений у серпні 2018 року). На противагу цьому в самопроголошеній т.зв. «ЛНР» сформовано власну систему процесуального «законодавства» шляхом ухвалення «Арбітражного процесуального кодексу», «Кодексу адміністративного судочинства», «Цивільного процесуального кодексу» та «Кримінально-процесуального кодексу», яка значною мірою повторює відповідні процесуальні закони Російської Федерації;

3) діяльність «судової системи» самопроголошеної т.зв. «ДНР» є більш відкритою, оскільки на веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» постійно публікується статистична інформація про кількість розглянутих справ, відеозаписи брифінгів «голів судів» та інші повідомлення про події у «судовій системі». Окрім того, діють сайти «судів», на яких розміщена інформація про призначені до розгляду справи. Натомість виявити відомості про статистику розгляду справ «судами» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» у вільному доступі не вдалося.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА «СУДОВИХ СИСТЕМ»

самопроголошених
т.зв. «ЛНР» та «ДНР»

СПІЛЬНІ ОЗНАКИ

- 1 початково формувалися як двоступеневі. Проте в самопроголошеній т.зв. «ДНР» нещодавно відійшли від цієї концепції та передбачили створення окремого «апеляційного суду».
- 2 Непрозора процедура добору та звільнення «суддів». Ключова роль відведена керівникам незаконних збройних формувань та «головам судів», які підконтрольні цим керівникам.
- 3 Істотна частка «судового» корпусу – особи, які здійснювали правосуддя в судах України (у самопроголошених т.зв. «ДНР» – 36%, «ЛНР» – 40%), частина з яких до сьогодні вважається суддями за законодавством України.
- 4 Підлягає застосуванню українське законодавство в частині, яка не суперечить актам, ухваленим самопроголошеними т.зв. «ДНР» та «ЛНР»
- 5 Відсутні ресурси, які забезпечують доступ до «судових рішень». У вільному доступі не виявлено жодних повних відеозаписів судових засідань.
- 6 Керівники незаконних збройних формувань не дотримуються навіть власних «нормативних актів» (наприклад, у самопроголошеній т.зв. «ДНР» «судді» призначалися на 3 роки, хоча «закон» на той момент визначав безстроковість зайняття ними своєї посади, а в самопроголошеній т.зв. «ЛНР», у супереч встановленим ними ж вимогами, перший склад «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» був призначений «Народною радою» т.зв. «ЛНР», а не «головою» самопроголошеної т.зв. «ЛНР»).

ВІДМІННОСТІ «СУДОВИХ СИСТЕМ»:

САМОПРОГОЛОШЕНА Т.ЗВ. «ДНР»	САМОПРОГОЛОШЕНА Т.ЗВ. «ЛНР»
Більш сформована в інституційному плані; функціонують як "суди першої інстанції", так і "Верховний суд" т.зв. "ДНР".	До жовтня 2018 року не діяв «суд», який би забезпечував апеляційний/касаційний перегляд рішень, ухвалених місцевими «судами».
Забезпечує розгляд всіх категорій справ.	Розглядаються лише кримінальні справи та справи про адміністративні правопорушення, а з кінця грудня 2018 року – цивільні справи
Основа здійснення судочинства» – українські процесуальні закони (окрім «Кримінально-процесуального кодексу» т.зв. «ДНР», ухваленого в серпні 2018 року).	Сформовано власну систему процесуального «законодавства», яка значною мірою повторює відповідні процесуальні закони Російської Федерації.
Більш відкрита діяльність: <ul style="list-style-type: none"> • на веб-сайті «Верховного суду» т.зв. «ДНР» постійно публікується статистична інформація про кількість розглянутих справ, відеозаписи брифінгів «голів судів» та інші повідомлення про події у «судовій системі»; • діють сайти «судів», на яких розміщена інформація про призначені до розгляду справи. 	Не вдалося виявити у вільному доступі відомості про статистику розгляду справ «судами».

ДОДАТОК 1

Список «суддів» «Верховного суду» т.зв. «ДНР» станом на 31.12.2018 року

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата «призначення» (на 3 роки)	Діяльність в Україні
1.	Барсукова Ольга Іванівна	09.01.2015 ¹⁷⁴ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ¹⁷⁵	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 25.04.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ¹⁷⁶ .
2.	Безкровна Олена Леонідівна	17.03.2016 ¹⁷⁷	невідомо
3.	Безрученко Юлія Олександрівна	09.01.2015 ¹⁷⁸ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ¹⁷⁹	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 08.09.2016 за порушення присяги ¹⁸⁰ .
4.	Бичков Павло Юрійович	17.03.2016 ¹⁸¹	суддя Ясинуватського міськрайонного суду Донецької області. Звільнений 12.09.2017 за порушення вимог щодо несумісності ¹⁸² .
5.	Гладищенко Ірина Володимирівна	17.03.2016 ¹⁸³	невідомо
6.	Гурідова Наталя Миколаївна	17.03.2016 ¹⁸⁴	суддя Київського районного суду м. Донецьк. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ¹⁸⁵ .
7.	Єрьомін Дмитро Олександрович	09.01.2015 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ¹⁸⁶	суддя Центрально-Міського районного суду м. Макіївка. Звільнений 08.09.2016 за порушення присяги ¹⁸⁷ .
8.	Єстеніна Валентина Василівна	08.05.2018 ¹⁸⁸	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 12.11.2015 у відставку ¹⁸⁹ .

¹⁷⁴ Указ от 09.01.2015 №3 «О назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-poznachenii-sudey-ot-09012015-goda-no-3> (далі – Указ №3).

¹⁷⁵ Указ от 04.12.2017 №338 «О продлении срока полномочий» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2018/01/Ukaz_N338_04122017.pdf (далі – Указ №338).

¹⁷⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 25.04.2017 №990/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/990_25.04_2017_docx.

¹⁷⁷ Указ от 17.03.2016 №71 «О назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-poznachenii-sudey-ot-17032016-goda-no-71> (далі – Указ №71).

¹⁷⁸ Указ от 09.01.2015 №2 «О назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-poznachenii-sudey-ot-09012015-goda-no-2> (далі – Указ №2).

¹⁷⁹ Указ №338.

¹⁸⁰ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

¹⁸¹ Указ №71.

¹⁸² Рішення Вищої ради правосуддя від 12.09.2017 №2778/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/2778_12.09_2017_doc.

¹⁸³ Указ №71.

¹⁸⁴ Указ №71.

¹⁸⁵ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

¹⁸⁶ Указ №338.

¹⁸⁷ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

¹⁸⁸ Указ от 08.05.2018 №131 «О назначении судей» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2018/07/Ukaz_N131_08052018.pdf (далі – Указ №131).

¹⁸⁹ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

9.	Заріцька Оксана Олексіївна	17.03.2016 ¹⁹⁰	суддя Ясинуватського міськрайонного суду Донецької області. Звільнена 23.02.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ¹⁹¹ .
10.	Кім Андрій Вілорієвич	07.09.2018 ¹⁹²	невідомо
11.	Ларіна Наталя Олександрівна	09.01.2015 ¹⁹³ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ¹⁹⁴	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 08.09.2016 за порушення присяги ¹⁹⁵ .
12.	Лебеденко Світлана Володимирівна	17.03.2016 ¹⁹⁶	суддя Пролетарського районного суду м. Донецьк. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ¹⁹⁷ .
13.	Максименко Валентина Іванівна	07.05.2016 ¹⁹⁸	суддя Центрально-Міського районного суду м. Горлівка. Звільнена 11.06.2009 за власним бажанням ¹⁹⁹ .
14.	Мирошниченко Ярослав Станіславович	08.05.2018 ²⁰⁰	суддя господарського суду Донецької області. Звільнений 23.02.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ²⁰¹ .
15.	Могутова Наталя Григорівна	17.03.2016 ²⁰²	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 09.02.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ²⁰³ .
16.	Ничик Тетяна Сергіївна	07.05.2016 ²⁰⁴	невідомо
17.	Одегов Ігор Олександрович	17.03.2016 ²⁰⁵	невідомо
18.	Резникова Лілія Володимирівна	09.01.2015 ²⁰⁶ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²⁰⁷	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 08.09.2016 за порушення присяги ²⁰⁸ .

¹⁹⁰ Указ №71.

¹⁹¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.02.2017 №327/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8875>.

¹⁹² Указ от 07.09.2018 №6 «О назначении» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2018/09/Ukaz_N6_07092018.pdf.

¹⁹³ Указ №2.

¹⁹⁴ Указ №338.

¹⁹⁵ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

¹⁹⁶ Указ №71.

¹⁹⁷ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

¹⁹⁸ Указ от 07.05.2016 №124 «О досрочном прекращении полномочий судьи и назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-sudi>.

¹⁹⁹ Постанова Верховної Ради України від 11.06.2009 №1515-VI «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1515-17>.

²⁰⁰ Указ №131.

²⁰¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.02.2017 №324/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/324_23.02_2017.doc.

²⁰² Указ №71.

²⁰³ Рішення Вищої ради правосуддя від 09.02.2017 №220/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/220_09.02_2017.doc.

²⁰⁴ Указ от 07.05.2016 №124 «О досрочном прекращении полномочий судьи и назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-sudi>.

²⁰⁵ Указ №71.

²⁰⁶ Указ №3.

²⁰⁷ Указ №338.

²⁰⁸ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

«СУДОЧИНСТВО» В ОКРЕМИХ РАЙОНАХ СХОДУ УКРАЇНИ

19.	Сичінава Карина Зурабівна	17.03.2016 ²⁰⁹	слідча Ленінського районного відділу м. Донецьк ²¹⁰
20.	Смелік Світлана Григорівна	17.03.2016 ²¹¹	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ²¹² .
21.	Спасова Наталя Володимирівна	09.01.2015 ²¹³ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²¹⁴	суддя Донецького окружного адміністративного суду. Звільнена 01.08.2016 за порушення присяги ²¹⁵ .
22.	Стратейчук Людмила Зіновіївна	09.01.2015 ²¹⁶ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²¹⁷	суддя Апеляційного суду Донецької області. Звільнена 08.09.2016 за порушення присяги ²¹⁸ .
23.	Суханова Алла Василівна	17.03.2016 ²¹⁹	суддя Центрально-Міського районного суду м. Макіївка. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ²²⁰ .
24.	Тараньова Валерія Сергіївна	09.01.2015 ²²¹ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²²²	суддя Будьонівського районного суду м. Донецьк. Звільнена 08.09.2016 за порушення присяги ²²³ .
25.	Токаренко Микола Андрійович	17.03.2016 ²²⁴	суддя Калінінського районного суду м. Горлівка. Звільнений 16.07.2015 за власним бажанням ²²⁵ .

²⁰⁹ Указ №71.

²¹⁰ <https://myrotvorets.center/criminal/sichinava-karina-zurabovna/>.

²¹¹ Указ №71.

²¹² Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²¹³ Указ №3.

²¹⁴ Указ №338.

²¹⁵ Указ Президента України від 01.08.2016 №318/2016 «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/318/2016>.

²¹⁶ Указ №2.

²¹⁷ Указ №338.

²¹⁸ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

²¹⁹ Указ №71.

²²⁰ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²²¹ Указ №3.

²²² Указ №338.

²²³ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

²²⁴ Указ №71.

²²⁵ Постанова Верховної Ради України від 16.07.2015 №635-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/635-19>.

ДОДАТОК 2

Список «суддів» «Арбітражного суду» т.зв. «ДНР» станом на 31.12.2018 року

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата «призначення» (на 3 роки)	Діяльність в Україні
1.	Шумакова Юлія Володимирівна	09.01.2015 ²²⁶ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²²⁷ .	суддя Донецького окружного адміністративного суду. Звільнена 02.03.2017 за порушення вимог щодо несумісності ²²⁸ .
2.	Мальцева Наталія Георгіївна	09.01.2015 ²²⁹ 04.12.2017 строк повноважень був продовжений ще на 3 роки ²³⁰ .	суддя Донецького окружного адміністративного суду. Звільнена 01.08.2016 за порушення присяги ²³¹ .
3.	Назаренко Юлія Олександрівна	19.05.2017 ²³²	невідомо
4.	Бикади́ров Юрій Вікторович		невідомо
5.	Мозгова Ірина Валеріївна		адвокат ²³⁴
6.	Прусова Яніна Сергіївна	08.05.2018 ²³³	невідомо
7.	Резакова Тетяна Вікторівна		невідомо

²²⁶ Указ №2.²²⁷ Указ №338²²⁸ Рішення Вищої ради правосуддя від 02.03.2017 №410/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8958>.²²⁹ Указ №2.²³⁰ Указ №338.²³¹ Указ Президента України від 01.08.2016 №318/2016 «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/318/2016>.²³² Указ от 19.05.2017 №119 «О назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-naznachenii-sudey-ot-19-maya-2017-goda-no>.²³³ Указ №131.²³⁴ <http://erau.unba.org.ua/profile/15302>.

ДОДАТОК 3

Список «суддів» «Військово-польового суду» т.зв. «ДНР» станом на 31.12.2018 року

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата призначення (на 3 роки)	Діяльність в Україні
1.	Ревін Ігор Володимирович	17.03.2016 ²³⁵	невідомо
2.	Мигда Вячеслав Павлович		невідомо
3.	Ісаєв Віктор Миколайович	08.05.2018 ²³⁶	адвокат ²³⁷
4.	Туманов Валентин Валентинович		невідомо
5.	Салун Едуард Васильович		адвокат ²³⁸

²³⁵ Указ №71.

²³⁶ Указ №131.

²³⁷ <http://erau.unba.org.ua/profile/20725>.

²³⁸ <http://erau.unba.org.ua/profile/20312>.

ДОДАТОК 4

Список «суддів» «судів загальної юрисдикції» самопроголошеної т.зв. «ДНР» станом на 31.12.2018 року

Назва «суду»	«Судді»
«Харцизький міжрайонний суд»	<ul style="list-style-type: none"> Кобзій Олена Іванівна²³⁹; Любченко Сергій Дмитрович²⁴⁰ (до листопада 2015 року обіймав посаду судді Советського районного суду м. Макіївки Донецької області, звільнений ВРУ за власним бажанням²⁴¹); Цалєтова Наталія Олексіївна²⁴²; Разінко Ольга Олегівна²⁴³; Кириченко Олена Сергіївна²⁴⁴; Малєєва Тетяна Станіславівна²⁴⁵; Стрижаков Михайло Вікторович²⁴⁶; Толока Микита Юрійович²⁴⁷. <p>«Суддями» цього «суду» також були Кириак Іван Миколайович (09.01.2015²⁴⁸–11.07.2016²⁴⁹), Гільванова Нурія Загірівна (09.01.2015²⁵⁰–09.01.2018), Башкірова Світлана Іванівна (17.03.2016²⁵¹–20.09.2017²⁵²).</p>
«Новоазовський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> Устименко Петро Петрович²⁵³; Попіка Олександр Володимирович²⁵⁴.
«Ясинуватський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> Скічко Олена Вікторівна²⁵⁵; Федько Світлана Павлівна²⁵⁶ (до листопада 2015 року обіймала посаду судді Центрально-Міського районного суду м. Горлівка Донецької області, звільнена ВРУ за власним бажанням²⁵⁷); Андрєєва Світлана Анатоліївна²⁵⁸.
«Амвросіївський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> Толока Юрій Миколайович²⁵⁹ (до вересня 2016 року обіймав посаду судді Амвросіївського районного суду

²³⁹ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

²⁴⁰ Указ от 19.05.2017 №119 «О назначении судей» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-paznachanii-sudey-ot-19-maya-2017-goda-no> (далі – Указ №119).

²⁴¹ Постанова ВРУ від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²⁴² Указ №119.

²⁴³ Указ №119.

²⁴⁴ Указ №131.

²⁴⁵ Указ №131.

²⁴⁶ Указ №131.

²⁴⁷ Указ №131.

²⁴⁸ Указ №3.

²⁴⁹ Указ от 11.07.2016 №216 «О досрочном прекращении полномочий» // <https://supcourt-dpr.ru/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-ot>.

²⁵⁰ Указ №2.

²⁵¹ Указ №71.

²⁵² Указ от 20.09.2018 №248 «О досрочном прекращении полномочий» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2017/11/Ukaz_N248_20092017.pdf.

²⁵³ Указ №71.

²⁵⁴ Указ №71.

²⁵⁵ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

²⁵⁶ Указ №119.

²⁵⁷ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²⁵⁸ Указ №119.

	<p>Донецької області, звільнений ВРУ за порушення присяги²⁶⁰);</p> <ul style="list-style-type: none">• Нікіфоров Максим Юрійович²⁶¹ (до листопада 2017 року обіймав посаду судді Харцизького міського суду Донецької області, звільнений ВРП за власним бажанням²⁶²). <p>«Суддею» цього «суду» був Князев Костянтин Володимирович (17.03.2016²⁶³–24.11.2017²⁶⁴).</p>
«Єнакіївський міський суд»	<ul style="list-style-type: none">• Каракай Ольга Вікторівна²⁶⁵;• Добінчак Ольга Петрівна²⁶⁶ (до листопада 2015 року обіймала посаду судді Микитівського районного суду м. Горлівка Донецької області, звільнена ВРУ за власним бажанням²⁶⁷);• Єстенін Максим Вікторович²⁶⁸;• Стасенко Станіслав Віталійович²⁶⁹. <p>«Суддею» цього «суду» був Федько Григорій Миколайович (09.01.2015²⁷⁰–11.12.2017²⁷¹).</p>
«Докучаєвський міський суд»	<p>Китаєв Андрій Володимирович²⁷² (до жовтня 2015 року суддя Новоазовського районного суду Донецької області, звільнений Президентом України за власним бажанням²⁷³).</p>
«Тельманівський районний суд»	<p>Бойко Микола Іванович²⁷⁴ (до вересня 2016 року суддя Донецького окружного адміністративного суду, звільнений Президентом України за порушення присяги²⁷⁵).</p>
«Старобешівський районний суд»	<ul style="list-style-type: none">• Палкіна Марія Геннадіївна²⁷⁶;• Харахулах Олена Вікторівна²⁷⁷.
«Центрально-міський міжрайонний суд м. Горлівка»	<ul style="list-style-type: none">• Клешньов Олександр Іванович²⁷⁸ (до вересня 2016 року суддя Калінінського районного суду м. Горлівка Донецької області, звільнений ВРУ за порушення присяги²⁷⁹);• Мітьков Михайло Вячеславович²⁸⁰ (до березня 2017 року суддя Калінінського районного суду м. Горлівка

²⁵⁹ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

²⁶⁰ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

²⁶¹ Указ №131.

²⁶² Рішення Вищої ради правосуддя від 21.11.2017 №3710/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/3710_21.11_2017.docx.

²⁶³ Указ №71.

²⁶⁴ Указ от 24.11.2017 №323 «О досрочном прекращении полномочий» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2017/12/Ukaz_N323_24112017.pdf.

²⁶⁵ Указ №71.

²⁶⁶ Указ №119.

²⁶⁷ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²⁶⁸ Указ №119.

²⁶⁹ Указ №131.

²⁷⁰ Указ №2.

²⁷¹ Указ от 11.12.2017 №349 «О назначении судьи» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2018/01/Ukaz_N349_11122017.pdf.

²⁷² Указ №119.

²⁷³ Указ Президента України від 12.10.2015 №579/2015 «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/579/2015>.

²⁷⁴ Указ №71.

²⁷⁵ Указ Президента України від 16.09.2016 №401/2016 «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/401/2016>.

²⁷⁶ Указ №71.

²⁷⁷ Указ №71.

²⁷⁸ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

²⁷⁹ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

²⁸⁰ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

	<p>Донецької області, звільнений ВРП за порушення вимог щодо несумісності²⁸¹;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Єгорова Ольга Василівна²⁸² (до лютого 2017 року суддя Калінінського районного суду м. Горлівка Донецької області, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку²⁸³); • Рядно Наталія Сергіївна²⁸⁴; • Федько Григорій Миколайович²⁸⁵ (до вересня 2016 року суддя Микитівського районного суду м. Горлівка Донецької області, звільнений ВРУ за порушення присяги²⁸⁶); • Аніксєва Діана Арзуніковна²⁸⁷; • Родіна Неля Володимирівна²⁸⁸; • Федченко Марина Миколаївна²⁸⁹.
<p>«Гірницький міжрайонний суд м. Макіївка»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Гревцова Вікторія Олексіївна²⁹⁰; • Земцова Тетяна Анатоліївна²⁹¹; • Слабкіна Оксана Анатоліївна²⁹² (до листопада 2015 року суддя Советського районного суду м. Макіївка Донецької області, звільнена ВРУ за власним бажанням²⁹³); • Ангєні Оксана Павлівна²⁹⁴; • Сябро Ірина Миколаївна²⁹⁵; • Коротич Анна Сергіївна²⁹⁶; • Харлаченкова Вікторія Володимирівна²⁹⁷; • Дружиніна Олена Мерєдівна²⁹⁸. <p>«Суддею» цього «суду» була Забеліна Кароліна Анастасіївна (17.03.2016²⁹⁹–09.12.2016³⁰⁰).</p>
<p>«Центрально-міський міжрайонний суд м. Макіївка»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Попшой Марина Олександрівна³⁰¹ (до вересня 2016 року суддя Центрально-Міського суду м. Макіївка Донецької області, звільнена ВРУ за порушення присяги³⁰²); • Воробей Олена Леонідівна³⁰³; • Богословська Олена Миколаївна³⁰⁴;

²⁸¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 02.03.2017 №410/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8958>.

²⁸² Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

²⁸³ Рішення Вищої ради правосуддя від 14.02.2017 №274/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8822>.

²⁸⁴ Указ №71.

²⁸⁵ Указ от 11.12.2017 №349 «О назначении судьи» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2018/01/Ukaz_N349_11122017.pdf.

²⁸⁶ Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

²⁸⁷ Указ №131.

²⁸⁸ Указ №131.

²⁸⁹ Указ №131.

²⁹⁰ Указ №71.

²⁹¹ Указ №71.

²⁹² Указ №119.

²⁹³ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

²⁹⁴ Указ №119.

²⁹⁵ Указ №119.

²⁹⁶ Указ №119.

²⁹⁷ Указ №119.

²⁹⁸ Указ №131.

²⁹⁹ Указ №71.

³⁰⁰ Указ от 09.12.2016 №415 «О досрочном прекращении полномочий судьи» // http://doc.dnr-online.ru/wp-content/uploads/2016/12/Ukaz_N415_09122016.pdf.

³⁰¹ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁰² Постанова Верховної Ради України від 08.09.2016 №1511-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1511-19>.

³⁰³ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

- Максимова Наталя Миколаївна³⁰⁵;
- Барабаш Тетяна Володимирівна³⁰⁶;
- Семенова Тетяна Вікторівна³⁰⁷;
- Запорожець Тетяна Анатоліївна³⁰⁸;
- Пивовар Олена Володимирівна³⁰⁹.

«Суддею» цього «суду» був Федоренко Сергій Миколайович (09.01.2015³¹⁰–09.01.2018).

**«Будьонівський міжрайонний суд
м. Донецьк»**

- Ключева Анастасія Андріївна³¹¹ (до березня 2017 року суддя Ленінського районного суду м. Донецьк, звільнена ВРП за порушення вимог щодо несумісності³¹²);
- Палатова Марина Володимирівна³¹³;
- Гуляєва Марія Миколаївна³¹⁴;
- Гармаш Олена Валентинівна³¹⁵;
- Осоян Микола Валерійович³¹⁶ (до листопада 2015 року суддя апеляційного суду Донецької області, звільнений ВРУ у відставку³¹⁷);
- Коренєва Вікторія Анатоліївна³¹⁸;
- Кирязієв Володимир Олексійович³¹⁹;
- Антонов Олександр Анатолійович³²⁰;
- Клавдієва Ольга Максимівна³²¹;
- Клименко Марина Володимирівна³²²;
- Обухова Ірина Геннадіївна³²³;
- Свинцова Юлія Миколаївна³²⁴.

«Суддями» цього «суду» були Стиба Анна Сергіївна (09.01.2015³²⁵–20.12.2016³²⁶), Валуйський Віталій Андрійович (09.01.2015³²⁷–09.01.2018), Володько Михайло Іванович (09.01.2015³²⁸–17.02.2016³²⁹), Корнієнко Андрій Андрійович (09.01.2015³³⁰–22.07.2016³³¹).

³⁰⁴ Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁰⁵ Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁰⁶ Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁰⁷ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁰⁸ Указ №71.

³⁰⁹ Указ №131.

³¹⁰ Указ №2.

³¹¹ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³¹² Рішення Вищої ради правосуддя від 02.03.2017 №410/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8958>.

³¹³ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³¹⁴ Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³¹⁵ Указ №71.

³¹⁶ Указ №119.

³¹⁷ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

³¹⁸ Указ №119.

³¹⁹ Указ №119.

³²⁰ Указ №131.

³²¹ Указ №131.

³²² Указ №131.

³²³ Указ №131.

³²⁴ Указ №131.

³²⁵ Указ №2.

³²⁶ Указ от 20.12.2016 №438 «О досрочном прекращении полномочий» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-ot-5>.

³²⁷ Указ №3.

³²⁸ Указ №3.

³²⁹ Указ от 17.02.2016 №30 «О досрочном прекращении полномочий» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-ot-2>.

<p>«Ворошиловський міжрайонний суд м. Донецьк»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Степаненко Вікторія Борисівна³³²; • Бондар Ольга Олегівна³³³; • Трусова Наталя Вікторівна³³⁴; • Ткаченко Вадим Євгенович³³⁵; • Ситенко Артем Ігорович³³⁶ (до лютого 2016 року суддя Кіровського районного суду м. Макіївка Донецької області, звільнений ВРУ за власним бажанням³³⁷); • Мамедова Лейла Муратівна³³⁸ (до листопада 2015 року суддя Калінінського районного суду м. Донецьк, звільнена ВРУ за власним бажанням³³⁹); • Голубицька Христина Олександрівна³⁴⁰; • Зорікова Олена Аркадіївна³⁴¹; • Кірсанова Світлана Анатоліївна³⁴²; • Косоногов Станіслав Сергійович³⁴³. <p>«Суддями» цього «суду» були Кляночкін Олександр Володимирович (09.01.2015³⁴⁴–11.07.2016³⁴⁵), Ледовська Олена Михайлівна (09.01.2015³⁴⁶–09.01.2018), Федорова Анастасія Олегівна (09.01.2015³⁴⁷–09.01.2018), Максименко Валентина Іванівна (17.03.2016³⁴⁸–07.05.2016³⁴⁹), Ничик Тетяна Сергіївна (17.03.2016³⁵⁰–07.05.2016³⁵¹).</p>
<p>«Кіровський міжрайонний суд м. Донецьк»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Жолтий Денис Володимирович³⁵² (до березня 2017 року суддя Кіровського районного суду м. Донецьк, звільнений ВРП за порушення вимог щодо несумісності³⁵³); • Азарова Святослава Олександрівна³⁵⁴; • Крилова Юлія Петрівна³⁵⁵ (до березня 2016 року суддя Дебальцевського міського суду Донецької області, звільнена Президентом України за власним бажанням³⁵⁶);

³³⁰ Указ №2.

³³¹ Указ от 22.07.2016 №237 «О досрочном прекращении полномочий» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-ot-0>.

³³² Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³³³ Указ №3. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³³⁴ Указ №71.

³³⁵ Указ №71.

³³⁶ Указ №119.

³³⁷ Постанова Верховної Ради України від 04.02.2016 №996-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/996-19>.

³³⁸ Указ №119.

³³⁹ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

³⁴⁰ Указ №131.

³⁴¹ Указ №131.

³⁴² Указ №131.

³⁴³ Указ №131.

³⁴⁴ Указ №2.

³⁴⁵ Указ от 11.07.2016 №215 «О досрочном прекращении полномочий» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-ot-1>.

³⁴⁶ Указ №2.

³⁴⁷ Указ №3.

³⁴⁸ Указ №71.

³⁴⁹ Указ от 07.05.2016 №124 «О досрочном прекращении полномочий судьи и назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-sudi>.

³⁵⁰ Указ №71.

³⁵¹ Указ от 07.05.2016 №124 «О досрочном прекращении полномочий судьи и назначении судей» // <https://supcourt-dpr.su/zakonodatelstvo/ukaz-glavy-doneckoy-narodnoy-respubliki-o-dosrochnom-prekrashchenii-polnomochiy-sudi>.

³⁵² Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

³⁵³ Рішення Вищої ради правосуддя від 02.03.2017 №410/0/15-17 // <http://www.vru.gov.ua/act/8958>.

³⁵⁴ Указ №2. Повноваження були продовжені 04.12.2017: указ №338.

	<ul style="list-style-type: none">• Грачов Руслан Рифатович³⁵⁷ (до лютого 2016 року суддя Будьоннівського районного суду м. Донецьк, звільнений ВРУ за власним бажанням³⁵⁸);• Веригіна Олена Володимирівна³⁵⁹;• Данкова Софія Павлівна³⁶⁰;• Карташова Ірина Олександрівна³⁶¹;• Лукашенко Ірина Олександрівна³⁶²;• Пряхіна Олена Сергіївна³⁶³;• Рязанова Світлана Олександрівна³⁶⁴. <p>«Суддями» цього «суду» були Павлюкова Олена Валеріївна (09.01.2015³⁶⁵–09.01.2018), Сулима Євгенія Юріївна (09.01.2015³⁶⁶–09.01.2018).</p>
<p>«Дебальцевський міський суд»</p>	<ul style="list-style-type: none">• Подолянчук Іван Миколайович³⁶⁷ (до листопада 2015 року суддя Кіровського районного суду м. Донецьк, звільнений ВРУ у відставку³⁶⁸);• Комардіна Наталя Олександрівна³⁶⁹.

³⁵⁵ Указ №119.

³⁵⁶ Указ Президента України від 16.03.2016 №98/2016 // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/98/2016>.

³⁵⁷ Указ №119.

³⁵⁸ Постанова Верховної Ради України від 04.02.2016 №996-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/996-19>.

³⁵⁹ Указ №119.

³⁶⁰ Указ №119.

³⁶¹ Указ №131.

³⁶² Указ №131.

³⁶³ Указ №131.

³⁶⁴ Указ №131.

³⁶⁵ Указ №3.

³⁶⁶ Указ №3.

³⁶⁷ Указ №119.

³⁶⁸ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

³⁶⁹ Указ №131.

ДОДАТОК 5

Список «суддів» «Верховного суду» т.зв. «ЛНР» станом на 31.12.2018 року (усі судді призначені 28.08.2018³⁷⁰)

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Діяльність в Україні
1.	Батяшова Любов Олексіївна	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷¹ .
2.	Булавина Наталія Іванівна	суддя Краснодонського міськрайонного суду Луганської області. Звільнена 05.06.2018 у відставку ³⁷² .
3.	Кірпа Тамара Степанівна	суддя господарського суду Луганської області. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ³⁷³ .
4.	Кошелєв Борис Федорович	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнений 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁴ .
5.	Кравченко Ніна Володимирівна	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁵ .
6.	Кравченко Тетяна Дмитрівна	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁶ .
7.	Медведев Андрій Михайлович	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнений 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁷ .
8.	Островська Олена Петрівна	суддя Луганського окружного адміністративного суду. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁸ .
9.	Реус Євгеній Валерійович	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнений 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁷⁹ .
10.	Семендяєва Іннеса Вячеславівна	суддя господарського суду Луганської області. Звільнена 12.11.2015 за власним бажанням ³⁸⁰ .
11.	Солоніченко Оксана Вікторівна	суддя Луганського окружного адміністративного суду. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁸¹ .
12.	Твердохліб Роман Сергійович	Суддя Луганського окружного адміністративного суду. Звільнений 16.09.2016 за власним бажанням ³⁸² .

³⁷⁰ Постановление от 28.08.2018 №894 «О назначении на должность судей Верховного Суда Луганской народной республики» // <https://nslnr.su/zakonodatelstvo/normativno-pravovaya-baza/6732/>.

³⁷¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷² Рішення Вищої ради правосуддя від 05.06.2018 №1722/0/15-18 // www.vru.gov.ua/content/act/1722_05.06_2018_doc.

³⁷³ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

³⁷⁴ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷⁵ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷⁷ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷⁸ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁷⁹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

³⁸⁰ Постанова Верховної Ради України від 12.11.2015 №788-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/788-19>.

³⁸¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

13.	Трифанова Світлана Сабержанівна	суддя Луганського окружного адміністративного суду. Звільнена 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁸³ .
14.	Туренко Сергій Іванович	суддя Апеляційного суду Луганської області. Звільнений 23.03.2017 за вчинення істотного дисциплінарного проступку ³⁸⁴ .

³⁸² Указ Президента України від 16.09.2016 №399/2016 «Про звільнення судді» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/399/2016>.

³⁸³ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017.doc.

³⁸⁴ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017.doc.

ДОДАТОК 6

Список «суддів» «судів загальної юрисдикції» самопроголошеної т.зв. «ЛНР» станом на 31.12.2018 року

Назва суду	Судді
«Артемівський районний суд м. Луганськ»	<ul style="list-style-type: none"> • Качуріна Людмила Сагідбатдалівна³⁸⁵ (до березня 2017 року обіймала посаду судді Луганського окружного адміністративного суду, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку³⁸⁶); • Борщев Едуард Вікторович³⁸⁷; • Андрущенко Святослав Володимирович³⁸⁸. <p>«Судьями» цього «суду» були Гранкін Володимир Іванович (01.10.2015³⁸⁹–06.05.2016³⁹⁰), Зацепіна Олеся Геннадіївна (01.10.2015³⁹¹–05.10.2016³⁹²), Іваненко Світлана Олександрівна (16.08.2016³⁹³–16.08.2017).</p>
«Жовтневий районний суд м. Луганськ»	<ul style="list-style-type: none"> • Чеботарьов Сергій Анатолійович³⁹⁴; • Сабадишин Ігор Юрійович³⁹⁵; • Степіна Олена Сергіївна³⁹⁶ (дотепер суддя Жовтневого районного суду м. Луганськ та має проходити кваліфікаційне оцінювання³⁹⁷. У лютому 2019 року ВРП вирішила притягнути її до дисциплінарної відповідальності у виді подання про звільнення³⁹⁸); • Чаркіна Інга Євгенівна³⁹⁹ (у лютому 2019 року звільнена з посади судді Жовтневого районного суду м. Луганська⁴⁰⁰); • Щуров Сергій Вікторович⁴⁰¹.
«Каменєбродський районний суд м. Луганськ»	<ul style="list-style-type: none"> • Шамардіна Марина Олександрівна⁴⁰² (дотепер суддя Краснодонського міськрайонного суду Луганської області та має проходити кваліфікаційне оцінювання⁴⁰³);

³⁸⁵ Указ от 01.10.2016 №581/01/10/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_0.pdf (далі – Указ от 01.10.2016).

³⁸⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_.doc.

³⁸⁷ Указ от 01.10.2016.

³⁸⁸ Указ от 05.04.2018 №УГ-263/18 «О назначении на должность судьи» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi.pdf>.

³⁸⁹ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

³⁹⁰ Указ от 06.05.2016 №257/01/05/16 «О досрочном прекращении полномочий судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-dosrochnom-prekraschenii-polnomochiy-sudi_0.pdf.

³⁹¹ Указ от 01.10.2015 №502/01/10/15 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov> (далі – Указ от 01.10.2015).

³⁹² Указ от 05.10.2016 №595/01/10/16 «О переводе судьи» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi.pdf>.

³⁹³ Указ от 16.08.2016 №460/01/08/16 «О назначении судьи» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi.pdf>.

³⁹⁴ Указ от 01.10.2016.

³⁹⁵ Указ от 01.10.2016.

³⁹⁶ Указ от 01.10.2016.

³⁹⁷ Графік проведення іспитів та час реєстрації їх учасників під час кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді (станом на 14 червня 2018 року) // <https://www.vksu.gov.ua/userfiles/doc/KO2188.14062018.pdf>. Пункт 1803.

³⁹⁸ Рішення Вищої ради правосуддя від 22.02.2019 №538/1дп/15-19 // <http://www.vru.gov.ua/act/17491>.

³⁹⁹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁰⁰ Рішення Вищої ради правосуддя від 12.02.2019 № 445/0/15-19 // <http://www.vru.gov.ua/act/17396>.

⁴⁰¹ Указ от 01.10.2016.

	<ul style="list-style-type: none">• Кузьменко Артем Миколайович⁴⁰⁴ (до березня 2017 року суддя Жовтневого районного суду м. Луганськ, звільнений ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴⁰⁵);• Батаршина Олена Анатоліївна⁴⁰⁶;• Журавльова Інна Леонідівна⁴⁰⁷.
«Ленінський районний суд м. Луганськ»	<ul style="list-style-type: none">• Кравцова Наталя Валеріївна⁴⁰⁸ (до березня 2017 року суддя Луганського окружного адміністративного суду, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴⁰⁹);• Качуріна Юлія Сергіївна⁴¹⁰;• Зацепіна Олеся Геннадіївна⁴¹¹;• Агевич Костянтин Володимирович⁴¹²;• Нестеровська Надія Миколаївна⁴¹³. <p>«Суддями» цього «суду» були Каюда Андрій Миколайович (16.08.2016⁴¹⁴–16.08.2017), Колотович Денис Олександрович (01.10.2015⁴¹⁵–01.10.2016), Несвіт Оксана Сергіївна (01.10.2015⁴¹⁶–01.10.2016), Щуров Віктор Іванович (01.10.2015⁴¹⁷–01.10.2016).</p>
«Алчевський міський суд»	<ul style="list-style-type: none">• Жогіна Любов Олександрівна⁴¹⁸ (до березня 2017 року суддя Алчевського міського суду Луганської області, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴¹⁹);• Карасьова Надія Петрівна⁴²⁰ (до березня 2017 року суддя Алчевського міського суду Луганської області, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴²¹);• Фокін Едуард Євгенійович⁴²²;• Картамишева Олена Вікторівна⁴²³.

⁴⁰² Указ от 01.10.2016.

⁴⁰³ Список суддів, стосовно яких Комісією у 2018 році заплановано проведення кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/ko18.pdf>. Пункт 995.

⁴⁰⁴ Указ от 01.10.2016.

⁴⁰⁵ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

⁴⁰⁶ Указ от 01.10.2016.

⁴⁰⁷ Указ от 01.10.2016.

⁴⁰⁸ Указ от 01.10.2016.

⁴⁰⁹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

⁴¹⁰ Указ от 01.10.2016.

⁴¹¹ Указ от 05.10.2016 №595/01/10/16 «О переводе судьи» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi.pdf>.

⁴¹² Указ от 05.04.2018 №УГ-266/18 «О назначении на должность заместителя председателя горрайонного суда» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi_2.pdf.

⁴¹³ Указ от 19.07.2018 №УГ-533/18 «О назначении на должность судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi_4.pdf.

⁴¹⁴ Указ от 16.08.2016 №461/01/08/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_0.pdf.

⁴¹⁵ Указ от 01.10.2015.

⁴¹⁶ Указ от 01.10.2015.

⁴¹⁷ Указ от 01.10.2015.

⁴¹⁸ Указ от 05.09.2016 №513/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_7.pdf.

⁴¹⁹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

⁴²⁰ Указ от 05.09.2016 №517/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_8.pdf.

⁴²¹ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

⁴²² Указ от 05.09.2016 №510/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_1.pdf.

«Брянківський міський суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Крупинська Оксана Юріївна⁴²⁴ (до березня 2017 року суддя Брянківського міського суду Луганської області, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴²⁵); • Чернова Наталія Іванівна⁴²⁶ (дотепер суддя Брянківського міського суду Луганської області та має проходити кваліфікаційне оцінювання⁴²⁷); • Овчарова Інна Володимирівна⁴²⁸; • Тищенко Лариса Олексіївна⁴²⁹.
«Кіровський міський суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Бережний Олексій Сергійович⁴³⁰; • Сенюта Ольга Анатоліївна⁴³¹; • Урсол Олександр Олександрович⁴³²; • Хохоніна Світлана Анатоліївна⁴³³.
«Краснолуцький міський суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Долотін Віктор Олексійович⁴³⁴ (дотепер суддя Краснолуцького міського суду Луганської області та має проходити кваліфікаційне оцінювання⁴³⁵); • Костулін Сергій Володимирович⁴³⁶. <p>«Суддями» цього «суду» були Скнаріна Лілія Григорівна (05.09.2015⁴³⁷–05.09.2016), Ковальчук Галина Леонідівна (05.09.2015⁴³⁸–05.09.2016), Карікова Валентина Іванівна (05.09.2015⁴³⁹–05.09.2016).</p>
«Ровеньківський міський суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Дерменжи Світлана Олександрівна⁴⁴⁰; • Шумченко Ліна Володимирівна⁴⁴¹ (дотепер суддя Ровеньківського міського суду Луганської області та має проходити кваліфікаційне оцінювання⁴⁴²);

⁴²³ Указ от 05.09.2016 №516/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_6.pdf.

⁴²⁴ Указ от 05.09.2016 №511/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_3.pdf.

⁴²⁵ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_.doc.

⁴²⁶ Указ от 05.09.2016 №512/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_5.pdf.

⁴²⁷ Графік проведення іспитів та час реєстрації їх учасників під час кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді (станом на 14 червня 2018 року) // <https://www.vkksu.gov.ua/userfiles/doc/KO2188.14062018.pdf>. Пункт 2052.

⁴²⁸ Указ от 05.09.2016 №514/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_2.pdf.

⁴²⁹ Указ от 05.09.2016 №515/01/09/16 «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_4.pdf.

⁴³⁰ Указ от 01.10.2016.

⁴³¹ Указ от 01.10.2016.

⁴³² Указ от 01.10.2016.

⁴³³ Указ от 01.10.2016.

⁴³⁴ Указ от 05.09.2015 №463/01/09/05 «О назначении судей» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>. Строк повноважень був продовжений на 3 роки 10.09.2016: указ от 10.09.2016 №526/01/09/16/ «О назначении судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudi_11.pdf.

⁴³⁵ Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді згідно з рішенням від 07 червня 2018 року // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/decision07.06.20181.pdf>. Пункт 542.

⁴³⁶ Указ от 21.11.2016 №768/01/11/16 «О переводе судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi_1.pdf.

⁴³⁷ Указ от 05.09.2015 №463/01/09/05 «О назначении судьи» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

⁴³⁸ Указ от 05.09.2015 №463/01/09/05 «О назначении судьи» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

⁴³⁹ Указ от 05.09.2015 №463/01/09/05 «О назначении судьи» // <https://www.slideshare.net/belokobylsky/ss-53883248?ref=https://antikor.com.ua/articles/136432-vsju-i-vksu-podeljniki-predatelej-i-separatistov>.

⁴⁴⁰ Указ от 07.11.2016 №727/01/11/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_1.pdf.

	<ul style="list-style-type: none"> • Карікова Валентина Іванівна⁴⁴³; • Сень Олена Миколаївна⁴⁴⁴. <p>«Судьями» цього «суду» були Костулін Сергій Володимирович (07.11.2016⁴⁴⁵–21.11.2016⁴⁴⁶), Лисенко Євгенія Миколаївна (25.12.2015⁴⁴⁷–21.11.2016⁴⁴⁸).</p>
<p>«Свердловський міськрайонний суд»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Доманський Євгеній Анатолійович⁴⁴⁹; • Ігумнов Єгор Олексійович⁴⁵⁰; • Герасимова Тетяна Вячеславівна⁴⁵¹; • Скаліуш Людмила Петрівна⁴⁵²; • Афоничева Наталія Олегівна⁴⁵³. До жовтня 2015 року суддя Свердловського міського суду Луганської області, звільнена Президентом України за власним бажанням⁴⁵⁴.
<p>«Стаханівський міський суд»</p>	<p>25.12.2015 призначено (строком на 1 рік)⁴⁵⁵:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шаргаровську Валентину Іванівну (головою суду). До березня 2017 року суддя Стаханівського міського суду Луганської області, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴⁵⁶; • Гупала Валерія Миколайовича (заступником голови суду); • Бондаренко Ларису Валеріївну; • Івасенко Ігоря Анатолійовича; • Черних Анастасію Костянтинівну. <p>Строк повноважень усіх суддів закінчився. Відомостей про його продовження не виявлено.</p>
<p>«Антрацитівський міськрайонний суд»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ксензюк Альбіна Олексіївна⁴⁵⁷; • Кочеткова Наталія Володимирівна⁴⁵⁸; • Самохіна Олена Олександрівна⁴⁵⁹ ;

⁴⁴¹ Указ от 07.11.2016 №727/01/11/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_1.pdf.

⁴⁴² Список суддів, стосовно яких призначено кваліфікаційне оцінювання на відповідність займаній посаді згідно з рішенням від 07 червня 2018 року // <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/decision07.06.20181.pdf>. Пункт 2133.

⁴⁴³ Указ от 21.11.2016 №767/01/11/16 «О переводе судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi_3.pdf.

⁴⁴⁴ Указ от 19.07.2018 №УГ-532/18 «О назначении на должность судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi_3.pdf.

⁴⁴⁵ Указ от 07.11.2016 №727/01/11/16 «О назначении судей» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey_1.pdf.

⁴⁴⁶ Указ от 21.11.2016 №768/01/11/16 «О переводе судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi_1.pdf.

⁴⁴⁷ Указ от 25.12.2015 №680/01/12/15 «О назначении судей» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey.pdf>.

⁴⁴⁸ Указ от 21.11.2016 №766/01/11/16 «О переводе судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-perevode-sudi_2.pdf.

⁴⁴⁹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁵⁰ Указ от 01.10.2016.

⁴⁵¹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁵² Указ от 01.10.2016.

⁴⁵³ Указ от 14.12.2018 УГ-867/18 «О назначении Афоничевой Н. О.» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-afonichevoy-no.pdf>.

⁴⁵⁴ Указ Президента України від 12.10.2015 №579/2015 «Про звільнення суддів» // <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579/2015/print>.

⁴⁵⁵ Указ от 25.12.2015 №680/01/12/15 «О назначении судей» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-sudey.pdf>.

⁴⁵⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017_doc.

⁴⁵⁷ Указ от 01.10.2016.

⁴⁵⁸ Указ от 01.10.2016.

«Краснодонський міськрайонний суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Шахова Марина Олександрівна⁴⁶⁰. • Лагутін Антон Анатолійович⁴⁶¹ (до березня 2017 року суддя Луганського окружного адміністративного суду, звільнена ВРП за вчинення істотного дисциплінарного проступку⁴⁶²); • Бондаренко Марина Володимирівна⁴⁶³; • Кудреватих Юлія Андріївна. <p>«Суддею» цього «суду» була Буракова Вікторія Олексіївна (01.10.2015⁴⁶⁴–01.10.2016).</p>
«Лутугинський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Кутіщева Лідія Павлівна⁴⁶⁵ (до грудня 2014 року суддя Лутугинського районного суду Луганської області, звільнена ВРУ у відставку⁴⁶⁶); • Мартиненко Павло Миколайович⁴⁶⁷; • Тимченко Наталія Миколаївна⁴⁶⁸; • Шелюта Вячеслав Михайлович⁴⁶⁹ (в листопаді 2018 року він був звільнений⁴⁷⁰). <p>«Суддею» цього «суду» був Тягнирев Ігор Іванович (01.10.2015⁴⁷¹–01.10.2016).</p>
«Перевальський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Горячева Валерія Василівна⁴⁷²; • Соломатіна Ірина Володимирівна⁴⁷³; • Колотович Денис Олександрович⁴⁷⁴; • Неменуца Олена Анатоліївна⁴⁷⁵. <p>«Суддею» цього «суду» був Козир Олександр Іванович (01.10.2015⁴⁷⁶–01.10.2016).</p>
«Слов'яносербський районний суд»	<ul style="list-style-type: none"> • Призенко Дмитро Олексійович⁴⁷⁷ (до серпня 2017 року суддя Слов'яносербського районного суду Луганської області, звільнений ВРП за порушення вимог щодо несумісності⁴⁷⁸); • Насекін Сергій Юрійович⁴⁷⁹; • Налетов Сергій Миколайович⁴⁸⁰;

⁴⁵⁹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶⁰ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶¹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶² Рішення Вищої ради правосуддя від 23.03.2017 №596/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/596_23.03_2017.doc.

⁴⁶³ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶⁴ Указ от 01.10.2015.

⁴⁶⁵ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶⁶ Постанова Верховної Ради України від 25.12.2014 №59-VIII «Про звільнення суддів» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/59-19>.

⁴⁶⁷ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶⁸ Указ от 01.10.2016.

⁴⁶⁹ Указ от 05.04.2018 №УГ-265/18 «О назначении на должность судьи» // https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-na-dolzhnost-sudi_1.pdf.

⁴⁷⁰ Рішення Вищої ради правосуддя від 15.11.2018 № 3498/0/15-18 // <http://www.vru.gov.ua/act/16352>.

⁴⁷¹ Указ от 01.10.2015.

⁴⁷² Указ от 01.10.2016.

⁴⁷³ Указ от 01.10.2016.

⁴⁷⁴ Указ от 01.10.2016.

⁴⁷⁵ Указ от 01.10.2016.

⁴⁷⁶ Указ от 01.10.2015.

⁴⁷⁷ Указ от 01.10.2016.

⁴⁷⁸ Рішення Вищої ради правосуддя від 08.08.2017 №2375/0/15-17 // www.vru.gov.ua/content/act/2375_08.08_2017.docx.

⁴⁷⁹ Указ от 01.10.2016.

- Помаза Олександр Вікторович⁴⁸¹;
- Багровська Світлана Григорівна⁴⁸².

⁴⁸⁰ Указ от 01.10.2016.

⁴⁸¹ Указ от 01.10.2016.

⁴⁸² Указ от 14.12.2018 №УГ-868/18 «О назначении Багровской С. Г.» // <https://glava-lnr.info/sites/default/files/documents/pdf/ukaz-o-naznachenii-bagrovskoy-sg.pdf>.